

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-217-03

Druk nr 2465
Warszawa, 19 stycznia 2004 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o zmianie ustawy o prawie autorskim i
prawach pokrewnych wraz z projektami
podstawowych aktów wykonawczych.**

co do którego Rada Ministrów zadeklarowała, że ma na celu dostosowanie polskiego ustawodawstwa do prawa Unii Europejskiej.

Jednocześnie, zgodnie z wymogami art. 34 ust. 5 Regulaminu Sejmu, przekazuję, przetłumaczone na język polski, teksty przepisów Unii Europejskiej, do których ma być dostosowane prawo polskie.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Kultury.

Z wyrazami szacunku

(-) Leszek Miller

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych

Art. 1. W ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2000 r. Nr 80, poz. 904, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6:

a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) utworem rozpowszechnionym jest utwór, który za zezwoleniem twórcy został w jakikolwiek sposób udostępniony publicznie,”

b) dodaje się pkt 10 i 11 w brzmieniu:

„10) technicznymi zabezpieczeniami są wszelkie technologie, urządzenia lub ich elementy, których przeznaczeniem jest zapobieganie działaniom lub ograniczanie działań podejmowanych w odniesieniu do nieautoryzowanego przez uprawnionych korzystania z utworów lub artystycznych wykonań,

11) informacjami na temat zarządzania prawami są informacje identyfikujące utwór, twórcę, podmiot praw autorskich lub informacje o warunkach eksploatacji utworu, o ile zostały one dołączone do egzemplarza utworu lub są przekazywane w związku z jego rozpowszechnianiem, w tym kody identyfikacyjne.”;

- 2) w art. 19 w ust. 1 dodaje się zdanie trzecie w brzmieniu:
„Wynagrodzenie jest wypłacane za pośrednictwem organizacji zbiorowego zarządzania.”;
- 3) w art. 21 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
„1a. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do publicznego udostępniania utworów w taki sposób, aby każdy mógł mieć do nich dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym.”;
- 4) w art. 21¹ uchyla się ust. 2;
- 5) art. 22 otrzymuje brzmienie:

„Art. 22. 1. Organizacjom radiowym i telewizyjnym wolno przy pomocy własnych środków i dla własnych nadań utrzymywać utwory w celu zgodnego z prawem korzystania.

2. Utrwalenia, o których mowa w ust. 1, powinny być zniszczone w terminie miesiąca od dnia wygaśnięcia uprawnienia do nadania utworu.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do utrważeń dokonanych przy przygotowywaniu własnych audycji i programów mających wyjątkowy charakter dokumentalny, jeżeli zostają umieszczone w archiwum.”;
- 6) w art. 23 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zakres własnego użytku osobistego obejmuje korzystanie z pojedynczych egzemplarzy przez krąg osób pozostających w związku osobistym, w szczególności pokrewieństwa, powinowactwa lub stosunku towarzyskiego.”;
- 7) po art. 23 dodaje się art. 23¹ w brzmieniu:

„Art. 23¹. Nie wymaga zezwolenia twórcy, przejściowe lub incydentalne zwielokrotnianie utworów, nie mające samo-

dzielnego znaczenia gospodarczego, a stanowiące integralną i podstawową część procesu technologicznego oraz mające na celu wyłącznie umożliwienie:

- 1) przekazu w systemie teleinformatycznym wśród osób trzecich przez pośrednika lub
- 2) zgodnego z prawem korzystania.”;

8) w art. 25 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Przepisy ust. 1-3 stosuje się odpowiednio do publicznego udostępniania utworów w taki sposób, aby każdy mógł mieć do nich dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym, z tym że jeżeli wypłata wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 2, nie nastąpiła na podstawie umowy z uprawnionym, wynagrodzenie jest wypłacane za pośrednictwem właściwej organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi.”;

9) art. 26 i 27 otrzymują brzmienie:

„Art. 26. Wolno w sprawozdaniach o aktualnych wydarzeniach przytaczać utwory udostępniane podczas tych wydarzeń, jednakże w granicach uzasadnionych celem informacji.

Art. 27. Instytucje naukowe i oświatowe mogą, w celach dydaktycznych lub prowadzenia własnych badań, korzystać z rozpowszechnionych utworów w oryginale i w tłumaczeniu oraz sporządzać w tym celu egzemplarze fragmentów rozpowszechnionego utworu.”;

10) w art. 28 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) udostępniać zbiory dla celów badawczych lub poznawczych za pośrednictwem końcówek systemu informatycznego (terminali)

znajdujących się na terenie tych jednostek, jednak nie, choćby pośrednio, w celach gospodarczych.”;

11) w art. 29:

a) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Wolno zamieszczać rozpowszechnione drobne utwory lub fragmenty większych utworów w antologiach.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadkach, o których mowa w ust. 2 i 2a, twórcy przysługuje prawo do wynagrodzenia.”;

12) art. 31 otrzymuje brzmienie:

„Art. 31. Wolno nieodpłatnie wykonywać publicznie rozpowszechnione utwory podczas ceremonii religijnych, imprez szkolnych i akademickich lub oficjalnych uroczystości państwowych, z wyłączeniem imprez reklamowych, promocyjnych lub wyborczych, jeżeli nie łączy się z tym osiąganie pośrednio lub bezpośrednio korzyści majątkowych i artyści wykonawcy nie otrzymują wynagrodzenia.”;

13) po art. 33 dodaje się art. 33¹-33⁵ w brzmieniu:

„Art. 33¹. Wolno korzystać z już rozpowszechnionych utworów dla dobra osób niepełnosprawnych, jeżeli to korzystanie odnosi się bezpośrednio do ich upośledzenia, nie ma zarobkowego charakteru i jest podejmowane w rozmiarze wynikającym z natury upośledzenia.

Art. 33². Wolno korzystać z utworów dla celów bezpieczeństwa publicznego lub w celu zapewnienia sprawnego przebiegu

postępowań administracyjnych, sądowych lub ustawodawczych oraz sprawozdań z tych postępowań.

Art. 33³. Wolno w celu reklamy wystawy publicznej lub publicznej sprzedaży utworów korzystać z egzemplarzy utworów już rozpowszechnionych, w zakresie uzasadnionym promocją wystawy lub sprzedaży, z wyłączeniem innego handlowego wykorzystania.

Art. 33⁴. Wolno korzystać z utworów w związku z prezentacją lub naprawą sprzętu.

Art. 33⁵. Wolno korzystać z utworu w postaci obiektu budowlanego, jego rysunku, planu lub innego ustalenia, w celu odbudowy lub remontu obiektu budowlanego.”;

14) art. 34 otrzymuje brzmienie:

„Art. 34. Można korzystać z utworów w granicach dozwolonego użytku pod warunkiem wymienienia imienia i nazwiska twórcy oraz źródła. Podanie twórcy i źródła powinno uwzględniać istniejące możliwości. Twórcy nie przysługuje prawo do wynagrodzenia, chyba że ustawa stanowi inaczej.”;

15) w art. 40:

a) w ust. 1¹ dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Jeżeli wysokość wpłaty nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 1 000 euro, możliwe jest rozliczanie w innych regularnych okresach, nie dłuższych jednak niż rok obrotowy.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do egzemplarzy chronionych opracowań utworów niekorzystających z ochrony autorskich praw majątkowych.”;

16) w art. 41 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Twórca utworu wykorzystanego lub włączonego do utworu audiowizualnego oraz utworu wchodzącego w skład utworu zbiorowego, po powstaniu nowych sposobów eksploatacji utworów, nie może bez ważnego powodu odmówić udzielenia zezwolenia na korzystanie z tego utworu w ramach utworu audiowizualnego lub utworu zbiorowego na polach eksploatacji nieznanych w chwili zawarcia umowy.”;

17) art. 77 otrzymuje brzmienie:

„Art. 77. Do programów komputerowych nie stosuje się przepisów art. 16 pkt 3-5, art. 20, 23, 23¹, 27, 28, 30, 33¹-33⁵, 49 ust. 2, art. 56, 60 i 62.”;

18) w art. 79 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio w przypadku usuwania lub zmiany bez upoważnienia jakichkolwiek elektronicznych informacji na temat zarządzania prawami, a także świadomego rozpowszechniania dzieł z bezprawnie usuniętymi lub zmodyfikowanymi takimi informacjami.”;

19) rozdział 12 otrzymuje brzmienie:

„Rozdział 12

Organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi

Art. 104. 1. Organizacjami zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi w rozumieniu ustawy, zwanymi dalej „organizacjami zbiorowego zarządzania”, mogą być stowarzyszenia zrzeszające twórców, wydawców, producentów utworów audiowizualnych, artystów wykonawców, producentów fonogramów i wideogramów

lub organizacje radiowe i telewizyjne, których statutowym zadaniem jest zbiorowe zarządzanie i ochrona praw autorskich lub praw pokrewnych.

2. Podjęcie przez stowarzyszenie działalności określonej w ustawie wymaga zezwolenia ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, zwanego dalej „ministrem”.
3. Do organizacji zbiorowego zarządzania stosuje się przepisy prawa o stowarzyszeniach, z tym że:
 - 1) członkiem organizacji zbiorowego zarządzania może być również osoba prawna,
 - 2) nadzór nad organizacjami zbiorowego zarządzania w zakresie określonym ustawą sprawuje minister.

Art. 104¹. 1. Minister udziela zezwolenia stowarzyszeniu, które daje rękojmię należytego zarządzania i ochrony praw autorskich lub praw pokrewnych na danym polu eksploatacji i w odniesieniu do danej kategorii dóbr, a w szczególności reprezentuje dostateczny dla wykonywania zbiorowego zarządzania, zakres praw do utworów lub przedmiotów praw pokrewnych oraz wykaże, że dysponuje środkami finansowymi i strukturą organizacyjną oraz wykonuje powierzone do zbiorowego zarządzania prawa autorskie lub prawa pokrewne.

2. Stowarzyszenie ubiegające się o zezwolenie składa wniosek, do którego dołącza:
 - 1) statut stowarzyszenia,
 - 2) oświadczenie o liczbie podmiotów, które powierzyły stowarzyszeniu prawa autorskie lub prawa pokrewne

do zbiorowego zarządzania i ich ochrony oraz o rodzaju i zakresie powierzonych praw,

- 3) wyciąg z Krajowego Rejestru Sądowego,
- 4) informację o dotychczasowej działalności, w tym kwalifikacjach i liczebności pracowników, wyposażeniu, dotychczas zawartych umowach w zakresie praw autorskich lub praw pokrewnych oraz ich realizacji.

3. Zezwolenie określa rodzaje utworów lub przedmiotów praw pokrewnych lub kategorie podmiotów reprezentowanych oraz pola eksploatacji.
4. Zezwolenie na zbiorowe zarządzanie prawami do danych kategorii utworów lub przedmiotów praw pokrewnych na danym polu eksploatacji może być udzielone jednej organizacji zbiorowego zarządzania, z zastrzeżeniem ust. 5.
5. Minister może udzielić zezwolenia, o takim samym zakresie, więcej niż jednej organizacji zbiorowego zarządzania w przypadku uzasadnionym potrzebą zapewnienia należytego zarządzania oraz ochrony praw podmiotów uprawnionych na danym polu eksploatacji.

Art. 104². 1. Zezwolenie może być cofnięte, jeżeli organizacja zbiorowego zarządzania:

- 1) narusza przepisy ustawy,
- 2) nie wykonuje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi oraz ich ochrony zgodnie z zakresem udzielonego zezwolenia lub wykonuje je nienależycie,

3) przestała spełniać przesłanki stanowiące podstawę udzielenia zezwolenia, określone w art. 104¹ ust.1.

2. Minister wzywa organizację zbiorowego zarządzania do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w wyznaczonym terminie. Cofnięcie zezwolenia może nastąpić po bezskutecznym upływie terminu wyznaczonego przez ministra na usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Art. 104³. Decyzję o udzieleniu i cofnięciu zezwolenia minister ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Art. 105. 1. Organizacja zbiorowego zarządzania nie może, bez ważnych powodów, odmówić podjęcia, w zakresie udzielonego jej zezwolenia, zarządzania i ochrony praw autorskich lub praw pokrewnych. Zarządzanie to wykonuje zgodnie ze swoim statutem.

2. Organizacja zbiorowego zarządzania jest obowiązana do równego traktowania praw swoich członków oraz innych podmiotów przez siebie reprezentowanych w zakresie zarządzania tymi prawami i dochodzenia ich ochrony.

Art. 105¹. 1. Organizacja zbiorowego zarządzania nie może, bez ważnych powodów, odmówić udzielenia zezwolenia na korzystanie z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych w zakresie wykonywanego przez siebie zarządu. Za ważny powód uznaje się w szczególności uporczywe naruszanie praw autorskich lub praw pokrewnych przez użytkownika.

2. Organizacja zbiorowego zarządzania jest obowiązana, na życzenie użytkownika, udostępnić do wglądu,

w siedzibie organizacji lub jej filii, wykaz twórców i podmiotów praw pokrewnych oraz tytułów utworów i przedmiotów praw pokrewnych, do których prawami zarządza.

Art. 106. 1. Domniemywa się, że organizacja zbiorowego zarządzania jest w granicach udzielonego zezwolenia uprawniona do zbiorowego zarządzania i dochodzenia ochrony praw autorskich lub praw pokrewnych oraz ma legitymację procesową w tym zakresie. Na domniemanie to nie można się powołać w zakresie, w którym inna organizacja zbiorowego zarządzania, w granicach udzielonego jej zezwolenia, wykaze, że zostały jej powierzone prawa do danego utworu.

2. W zakresie udzielonego zezwolenia organizacja zbiorowego zarządzania może się domagać udostępnienia informacji lub dokumentów niezbędnych do zbiorowego zarządzania lub dochodzenia ochrony.

Art. 106¹. 1. Organizacja zbiorowego zarządzania zawiera z reprezentatywnymi organizacjami reprezentującymi użytkowników umowy dotyczące korzystania z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych, chyba że z ważnych powodów nie można wymagać od organizacji zbiorowego zarządzania zawarcia takiej umowy.

2. W przypadku zawarcia umów, o których mowa w ust. 1, ustalone w nich stawki wynagrodzeń zastępują odpowiednie stawki tabel wynagrodzeń.

Art. 107. 1. Organizacja zbiorowego zarządzania ustala tabele wynagrodzeń za korzystanie z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych objętych zbiorowym zarządzaniem.

2. Wysokość wynagrodzeń zawartych w tabelach powinna uwzględniać:
 - 1) zakres i charakter korzystania z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych oraz przychody osiągnięte przez użytkowników,
 - 2) słuszne interesy podmiotów uprawnionych,
 - 3) poziom wynagrodzeń wypłacanych przez użytkowników na rzecz innych organizacji zbiorowego zarządzania z tytułu korzystania z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych na danym polu eksploatacji.
3. Tabele wynagrodzeń powinny przewidywać obniżone stawki dla instytucji kultury, nauki i oświaty, które nie prowadzą działalności w celach zarobkowych.
4. Tabele wynagrodzeń powinny być udostępnione w taki sposób, aby użytkownik miał możliwość zapoznania się z ich treścią.

Art. 108. 1. Minister powołuje Komisję Prawa Autorskiego, zwaną dalej „Komisją”. W skład Komisji wchodzi dwunastu arbitrów powołanych na okres pięciu lat spośród kandydatów wyróżniających się znajomością problematyki zbiorowego zarządzania, przedstawionych przez organizacje zbiorowego zarządzania, stowarzyszenia twórców, wydawców, producentów utworów audio-wizualnych, artystów wykonawców, organizacje producentów fonogramów lub wideogramów, organizacje radiowe i telewizyjne, organizacje użytkowników.

2. Członek Komisji podlega odwołaniu przez ministra w przypadku:

- 1) zrzeczenia się pełnienia funkcji członka Komisji,
 - 2) skazania prawomocnym wyrokiem za czyn popełniony z niskich pobudek lub pozbawienia praw publicznych,
 - 3) choroby uniemożliwiającej pełnienie funkcji członka Komisji przez okres nie krótszy niż rok.
3. Arbitrzy wybierają spośród członków Komisji przewodniczącego i jego zastępcę.
4. Komisja rozpatruje sprawy dotyczące:
- 1) zawarcia umów, o których mowa w art. 21¹ ust. 1 i art. 106¹,
 - 2) podziału opłat, o których mowa w art. 20 i 20¹.
5. Komisja orzeka w trzyosobowym składzie wyznaczonym z grona arbitrów po jednym przez każdą ze stron oraz superarbitra wybranego przez tak wyznaczonych arbitrów. Jeżeli jedna ze stron nie wyznaczy arbitra albo arbitrzy nie wybiorą superarbitra, zostaną oni wyznaczeni przez przewodniczącego Komisji.
6. Z wnioskiem o rozpoznanie sporów dotyczących spraw, o których mowa w ust. 4, może wystąpić organizacja zbiorowego zarządzania, a sporów dotyczących spraw, o których mowa w ust. 4 pkt 1, także użytkownik oraz reprezentatywna dla swojej grupy organizacja zrzeszająca użytkowników.
7. Strona niezadowolona z rozstrzygnięcia Komisji może wnieść powództwo do właściwego sądu okręgowego w terminie trzech miesięcy od dnia doręczenia rozstrzygnięcia Komisji.

8. Arbitrom za udział w orzekaniu przysługuje wynagrodzenie.
9. Obsługę administracyjną i finansową Komisji, w tym środki na wynagrodzenia, o których mowa w ust. 8, zapewnia urząd obsługujący ministra.
10. Wnioskodawcy wnoszą opłaty za postępowanie przed Komisją. Opłaty za postępowanie przed Komisją stanowią dochód budżetu państwa.
11. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określa, w drodze rozporządzenia:
 - 1) tryb działania Komisji oraz zadania jej przewodniczącego, uwzględniając stworzenie właściwych warunków dla prawidłowej realizacji zadań Komisji,
 - 2) wysokość wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 8, w relacji do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, włącznie z wypłatami z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”,
 - 3) wysokość opłat za postępowanie przed Komisją uwzględniającą koszty działania Komisji, w relacji do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, włącznie z wypłatami z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, tryb ich wnoszenia oraz skutki ich niewniesienia w wyznaczonym terminie.
12. Do postępowania przed Komisją, w zakresie nieuregulowanym w ustawie, stosuje się przepisy Kodeksu

postępowania cywilnego o postępowaniu przed sądem polubownym.

Art. 109. 1. Organizacja zbiorowego zarządzania dokonuje na rzecz podmiotów reprezentowanych podziału i wypłat wynagrodzeń i opłat uzyskiwanych z tytułu wykonywania praw autorskich lub praw pokrewnych, zgodnie z postanowieniami regulaminu podziału przyjętego w danej organizacji.

2. Regulamin, o którym mowa w ust. 1, powinien przewidywać podział tych wpływów między uprawnionych proporcjonalnie do korzystania z ich utworów lub przedmiotów praw pokrewnych.

Art. 109¹. Organizacja zbiorowego zarządzania może przeznaczyć na cele kulturalne i socjalne w danym roku obrotowym nie więcej niż 10% kwoty wynagrodzeń i opłat uzyskanych z tytułu wykonywania praw autorskich lub praw pokrewnych.

Art. 110. 1. Organizacja zbiorowego zarządzania sporządza, w terminie trzech miesięcy po upływie roku obrotowego, sprawozdanie finansowe oraz pisemne roczne sprawozdanie z działalności. Jeżeli statut organizacji zbiorowego zarządzania nie stanowi inaczej, rokiem obrotowym jest rok kalendarzowy.

2. Sprawozdanie finansowe oraz roczne sprawozdanie z działalności powinny być zbadane przez biegłego rewidenta, który przedstawia na piśmie opinię i raport o tym, czy sprawozdanie finansowe jest prawidłowe i rzetelne oraz jasno przedstawia sytuację majątkową i finansową badanej jednostki.

3. Organizacja zbiorowego zarządzania składa ministrowi, w terminie miesiąca od dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego, odpisy dokumentów, o których mowa w ust. 1 i 2.
4. Roczne sprawozdanie z działalności organizacji zbiorowego zarządzania wraz z opinią biegłego rewidenta są publikowane w dzienniku urzędowym ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego nie później niż w terminie sześciu miesięcy od zakończenia roku obrotowego.

Art. 110¹. 1. W ramach sprawowanego nadzoru minister może żądać od organizacji zbiorowego zarządzania informacji i przedłożenia dokumentów oraz przeprowadzać kontrolę w zakresie zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi oraz ich ochrony.

2. Organizacja zbiorowego zarządzania informuje ministra o istotnych zmianach organizacyjnych i zdarzeniach mogących mieć wpływ na należyte wykonywanie zbiorowego zarządzania oraz ochrony praw, w szczególności przedkłada następujące dokumenty:
 - 1) zmiany statutu oraz regulaminu podziału wynagrodzeń i opłat,
 - 2) tabele wynagrodzeń za korzystanie z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych,
 - 3) informacje o porozumieniach zawieranych z organizacjami zbiorowego zarządzania oraz umowach o wzajemnej reprezentacji z zagranicznymi organizacjami zbiorowego zarządzania,

- 4) odpisy ugód i wyroków w sprawach, w których jest stroną, związanych ze zbiorowym zarządzaniem prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi i ich ochroną.

Art. 110². 1. Minister może w każdym czasie zarządzić przeprowadzenie kontroli działalności organizacji zbiorowego zarządzania.

2. Kontrolę przeprowadza kontroler na podstawie pisemnego, imiennego upoważnienia zawierającego wskazanie organizacji zbiorowego zarządzania oraz przedmiotu, zakresu i terminu rozpoczęcia i zakończenia kontroli oraz dokumentu tożsamości.

3. Osoba uprawniona do reprezentowania organizacji zbiorowego zarządzania ma obowiązek udostępnić na żądanie kontrolera wszelkie dokumenty i materiały niezbędne do przeprowadzenia kontroli.

4. Kontroler ma prawo do:

1) wglądu do dokumentów związanych z wykonywaniem zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi oraz ich ochroną, z zachowaniem przepisów o ochronie tajemnic ustawowo chronionych,

2) żądania od pracowników ustnych i pisemnych wyjaśnień,

3) zabezpieczenia dowodów.

Art. 110³. 1. Wyniki przeprowadzonej kontroli kontroler przedstawia w protokole kontroli.

2. Protokół kontroli sporządza się w dwóch egzemplarzach; jeden egzemplarz protokołu otrzymuje osoba uprawniona do reprezentowania organizacji zbiorowego zarządzania.
3. Protokół kontroli podpisuje kontroler i osoba uprawniona do reprezentowania organizacji zbiorowego zarządzania.
4. Odmowa podpisania protokołu kontroli przez osobę uprawnioną do reprezentowania organizacji zbiorowego zarządzania nie wstrzymuje realizacji postępowania kontrolnego.

Art. 110⁴. 1. Minister sporządza wystąpienie pokontrolne, które przekazuje osobie uprawnionej do reprezentowania organizacji zbiorowego zarządzania.

2. Osoba uprawniona do reprezentowania organizacji zbiorowego zarządzania, w terminie czternastu dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, może zgłosić na piśmie zastrzeżenie do ustaleń i wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym.”;

20) po rozdziale 12 dodaje się rozdział 12¹ w brzmieniu:

„Rozdział 12¹

Kontrola produkcji nośników optycznych

Art. 110⁵. Minister sprawuje kontrolę w zakresie produkcji i zwielokrotniania nośników optycznych, w szczególności w celu zapewnienia ich zgodności z udzielonymi przez uprawnionych, na podstawie niniejszej ustawy, upoważnieniami.

Art. 110⁶. Przedsiębiorca prowadzący działalność gospodarczą w zakresie, o którym mowa w art. 110⁵, jest obowiązany do stosowania kodów identyfikacyjnych we wszystkich urządzeniach i ich elementach, podczas procesu produkcji nośników optycznych.

Art. 110⁷. 1. Przedsiębiorca prowadzący działalność gospodarczą w zakresie, o którym mowa w art. 110⁵, informuje ministra o przedmiocie i zakresie prowadzonej działalności w terminie czternastu dni od dnia rozpoczęcia tej działalności.

2. Przedsiębiorca przekazuje ministrowi informacje dotyczące:

1) firmy, osób uprawnionych do jej reprezentowania, miejsca wykonywania działalności,

2) posiadanych urządzeń do produkcji i zwielokrotniania nośników optycznych,

3) zastosowanych, we wszystkich urządzeniach i ich elementach, podczas procesu produkcji, kodach identyfikacyjnych.

3. Przedsiębiorca przekazuje, w terminie do dziesiątego dnia każdego miesiąca, informacje za okres miesiąca poprzedzającego, dotyczące:

1) zbiorczej wielkości produkcji i jej rodzaju,

2) wykonywania zamówień poza miejscem prowadzenia działalności,

3) rozporządzenia urządzeniami do produkcji i zwielokrotniania nośników optycznych.

4. Przedsiębiorca niezwłocznie informuje ministra o wszelkich zmianach informacji, o których mowa w ust. 2.
5. Informacje są składane na formularzach.
6. Przedsiębiorca przechowuje dokumentację stanowiącą podstawę sporządzenia informacji, o których mowa w ust. 2 i 3, przez okres pięciu lat.

Art. 110⁸. 1. Minister prowadzi rejestr informacji, o których mowa w art. 110⁷.

2. Minister udziela informacji zawartych w rejestrze, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie naruszenia praw autorskich i praw pokrewnych, w zakresie niezbędnym do dochodzenia ich ochrony.

3. Minister do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określa, w drodze rozporządzenia:

1) sposób prowadzenia rejestru informacji, tryb przekazywania informacji przez przedsiębiorcę oraz wzory formularzy,

2) rodzaje kodów identyfikacyjnych zgodnych ze standardami międzynarodowymi w tym zakresie,

uwzględniając konieczność zapewnienia przejrzystości zapisu informacji znajdujących się w rejestrze oraz nieobciążanie przedsiębiorcy nadmiernymi utrudnieniami w zakresie prowadzonej działalności.

Art. 110⁹. 1. W ramach sprawowanej kontroli minister może, w każdym czasie, z uwzględnieniem przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, zarządzić przeprowadzenie kontroli działalności przedsiębiorcy w za-

kresie zgodności ze stanem faktycznym informacji, o których mowa w art. 110⁷.

2. Kontrolę przeprowadza kontroler na podstawie piśmennego, imiennego upoważnienia zawierającego wskazanie przedsiębiorcy, przedmiotu, zakresu i terminu rozpoczęcia i zakończenia kontroli oraz dowodu tożsamości.
3. Przedsiębiorca udostępnia na żądanie kontrolera wszystkie dokumenty i materiały niezbędne do przeprowadzenia kontroli.
4. Kontroler ma prawo do:
 - 1) wglądu do dokumentów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej będącej przedmiotem kontroli, z zachowaniem przepisów o ochronie tajemnic ustawowo chronionych,
 - 2) żądania od pracowników ustnych i pisemnych wyjaśnień,
 - 3) zabezpieczania dowodów.

Art. 110¹⁰. 1. Wyniki przeprowadzonej kontroli kontroler przedstawia w protokole kontroli.

2. Protokół kontroli sporządza się w dwóch egzemplarzach; jeden egzemplarz otrzymuje przedsiębiorca.
3. Protokół kontroli podpisują kontroler i przedsiębiorca.

Art. 110¹¹. 1. Minister sporządza wystąpienie pokontrolne, które przekazuje przedsiębiorcy.

2. Przedsiębiorca, w terminie czternastu dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, może zgłosić na piśmie zastrzeżenia do ustaleń i wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym.”;

21) art. 118¹ otrzymuje brzmienie:

- „Art. 118¹. 1. Kto wytwarza urządzenia lub ich komponenty przeznaczone do niedozwolonego usuwania lub obchodzenia skutecznych technicznych zabezpieczeń przed odtwarzaniem, przegrywaniem lub zwielokrotnianiem utworów lub przedmiotów praw pokrewnych albo dokonuje obrotu takimi urządzeniami lub ich komponentami albo reklamuje je w celu sprzedaży, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.
2. Kto posiada, przechowuje lub wykorzystuje urządzenia lub ich komponenty, o których mowa w ust. 1, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.”.

Art. 2. 1. Zezwolenia na zbiorowe zarządzanie oraz orzeczenia Komisji Prawa Autorskiego w sprawie zatwierdzenia tabel wynagrodzeń, wydane na podstawie dotychczasowych przepisów, tracą ważność po upływie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

2. Jeżeli organizacja zbiorowego zarządzania złoży, przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 1, wniosek o udzielenie zezwolenia na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi na podstawie przepisów niniejszej ustawy, dotychczasowe zezwolenie traci ważność z dniem, w którym decyzja w sprawie udzielenia zezwolenia stanie się ostateczna.

3. Postępowania w sprawach udzielenia lub zmiany zezwoleń na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi niezakończone decyzją ostateczną do dnia wejścia w życie ustawy prowadzi się po tym dniu na podstawie przepisów niniejszej ustawy.

4. Postępowania w sprawie zatwierdzenia tabel wynagrodzeń niezakończone decyzją ostateczną do dnia wejścia w życie ustawy umarza minister.

5. Z dniem wejścia w życie ustawy wygasają mandaty członków Komisji Prawa Autorskiego powołanych na podstawie dotychczasowych przepisów.

Art. 3. Przedsiębiorca prowadzący, w dniu wejścia w życie ustawy, działalność gospodarczą w zakresie, o którym mowa w art. 110⁵, jest obowiązany do realizacji obowiązków wynikających z przepisów art. 110⁶ i 110⁷ po upływie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia, wydanego na podstawie art. 110⁸ ust. 3 ustawy, o której mowa w art. 1 niniejszej ustawy.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, z tym że przepisy art. 6 pkt 3, 10 i 11, art. 21 ust. 1a, art. 21¹, 22, 23 ust. 2, art. 23¹, 25 ust. 4, art. 26, 27, 28 pkt 3, art. 31, 33¹-33⁵, 34, 77, 79 ust. 4, art. 110⁵-110¹¹ i 118¹ ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, wchodzi w życie z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 128, poz. 1402, z 2002 r. Nr 126, poz. 1068 i Nr 197, poz. 1662 oraz z 2003 r. Nr 166, poz. 1610.

UZASADNIENIE

Dyrektywa 2001/29/WE Parlamentu i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów prawa autorskiego i praw pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym zmierza do harmonizacji legislacji krajowych, w zakresie wynikającym z uwarunkowań technicznych, zapewniających swobodny przepływ towarów i usług, zawierających rozwiązania należące do sfery własności intelektualnej. Dyrektywa zmierza do skoordynowania ustawodawstw krajowych w zakresie korzystania z utworów i przedmiotów praw pokrewnych z zastosowaniem nowych technologii. Nie ma natomiast potrzeby znoszenia lub zapobiegania różnicom, które nie naruszają prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego.

W dniu 22 grudnia 2002 r. upłynął termin, do którego państwa członkowskie zobowiązane były do wdrożenia postanowień dyrektywy. Terminowo implementacji dokonały jedynie dwa państwa członkowskie. Do dnia dzisiejszego 6 państw wywiązało się z obowiązku implementacji dyrektywy: Dania, Grecja, Włochy, Niemcy, Wielka Brytania i Austria.

Dyrektywa podejmuje dwa zadania, pozornie ze sobą sprzeczne, jednak w istocie stanowiące dwa elementy odpowiadające funkcjom prawa autorskiego, szczególnie doniosłym w społeczeństwie informacyjnym: wzmocnienie ochrony i poszerzenie dostępu (swobodnej cyrkulacji) do twórczości w interesie publicznym, rozwoju nauki i kultury, bez godzenia w słuszne interesy twórców i ich prawnych następców.

Założeniem projektu ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych jest dostosowanie do postanowień dyrektywy wyznaczających, w zakresie uwzględniającym nowe formy eksploatacji, w tym zwłaszcza korzystanie z utworów i przedmiotów praw pokrewnych za pośrednictwem sieci komputerowych oraz technik cyfrowych, katalog obligatoryjnych i fakultatywnych ograniczeń wyłącznych praw twórcy. Zakres i charakter ograniczeń monopolu twórcy wynika z przyjęcia, jako fundamentalnych, następujących zasad: wysokiego poziomu ochrony własności intelektualnej, zapewnienia ochrony prawa własności obejmującego również własność intelektualną, wolności słowa, zabezpieczenia interesu publicznego, stworzenia dogodnych warunków dla rozwijania działalności

twórczej, w tym zapewnienia godziwych środków dla twórców, a w szczególności godziwego wynagrodzenia.

Polska ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych została częściowo dostosowana do wymogów dyrektywy w wyniku nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 28 października 2002 r. o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Dotyczy to zwłaszcza kwestii technicznych zabezpieczeń oraz nowego ujęcia prywatnego kopiowania.

Analiza przepisów dyrektywy uzasadnia wprowadzenie w obowiązującej ustawie o prawie autorskim i prawach pokrewnych następujących zmian:

- 1) zmianą redakcyjną zmierzającą do werbalnego dostosowania do brzmienia dyrektywy jest proponowana zmiana art. 6 ust. 3 ustawy, stanowiąca, że utworem rozpowszechnionym jest utwór, który za zezwoleniem twórcy został w jakikolwiek sposób udostępniony publicznie;
- 2) w dodanym w art. 21 ust. 1a wprowadzono obowiązek pośrednictwa organizacji zbiorowego zarządzania przy zawieraniu umów dotyczących udostępniania utworów w Internecie;
- 3) zmieniono art. 22 ustawy przez wprowadzenie ograniczenia dokonywania nagrań do nagrań dokonywanych przy użyciu własnych środków;
- 4) doprecyzowano art. 23 akcentując, że zakres własnego użytku osobistego obejmuje jedynie korzystanie z pojedynczych egzemplarzy utworu;
- 5) projekt przewiduje wyjątek od prawa zwielokrotnienia, obejmujący przypadki tymczasowego zwielokrotnienia niemające niezależnego znaczenia gospodarczego, które mają charakter przejściowy lub przypadkowy i stanowią integralną i zasadniczą część procesu technologicznego – art. 23¹;
- 6) dozwolony użytek przewidziany w art. 25 ustawy odpowiednio odniesiono również do udostępnienia utworów lub przedmiotów praw pokrewnych w sieci komputerowej – art. 25 ust. 4. Celem tego przepisu jest ułatwienie zamieszczania utworów w prasowych serwisach internetowych;
- 7) w art. 29 dodano ust. 2a. Uzupełnienie przepisu w tym zakresie uzasadnione jest oczywistą potrzebą wynikającą z uwarunkowań procesu wydawniczego. Ponieważ w omawianym przypadku chodzi o prawa nieobjęte zbiorowym zarządzaniem, częste są sytuacje, w których autor i wydawca antologii nie są w stanie nawiązać kontaktu z autorami utworów wykorzystywanych w antologii

lub z ich następcami prawnymi, co prowadzi do konieczności rezygnacji z zamieszczania w niej utworu danego twórcy. Skutkuje to w wielu przypadkach sprzecznym z interesem społecznym zubożeniem takich antologii, wyłączeniem poszczególnych utworów z uszczerbkiem dla interesu publicznego lub nawet zaniechaniem ich wydania;

- 8) uściślono dotychczasowy art. 31 ustawy. Zakresem znowelizowanego przepisu objęto ceremonie religijne, imprezy szkolne i akademickie oraz uroczystości państwowe, jeżeli nie łączy się z nimi pośrednie lub bezpośrednie osiągnięcie korzyści oraz artyści wykonawcy nie otrzymują wynagrodzenia. Omawiany użytek nie dotyczy imprez reklamowych, promocyjnych lub wyborczych. Po zmianie zakres dozwolonego korzystania dotyczy utworów rozpowszechnionych a nie tylko opublikowanych. Dyrektywa nie przewiduje rozszerzenia wyjątków z monopolu autorskiego na publiczne wykonywanie utworów podczas imprez szkolnych, ale zgodnie z jej regulacją ustawodawstwa krajowe mogą przewidzieć inne wyjątki o mniejszym znaczeniu nieprzewidziane w dyrektywie, jeżeli takie ograniczenia już obowiązują zgodnie z przepisami prawa krajowego i nie naruszają normalnego korzystania z utworu oraz nie przynoszą nieuzasadnionego uszczerbku interesom osoby uprawnionej. Taki wyjątek był zawarty w obowiązującym dotychczas art. 31;
- 9) dodano ograniczenia pozwalające na korzystanie z utworów dla dobra osób niepełnosprawnych, niemające charakteru zarobkowego, dotyczące bezpośrednio upośledzenia i w rozmiarze z niego wynikającym. W tym wypadku twórcy nie służy prawo do wynagrodzenia – art. 33¹;
- 10) wprowadzono ograniczenie w postaci dozwolonego korzystania, bez wynagrodzenia, podejmowanego w celach bezpieczeństwa publicznego oraz w ramach procedur sądowych, administracyjnych lub ustawodawczych – art. 33²;
- 11) uściślono obowiązek dokumentowania faktu korzystania z utworu w ramach dozwolonego użytku przez złagodzenie obowiązku podawania nazwiska autora i źródła. Przewiduje się, że wykonanie tego obowiązku powinno uwzględniać istniejące w danym przypadku możliwości. Proponowana formuła zmierza zatem do złagodzenia obowiązku podania pełnego źródła w sytuacji, gdy uzyskanie kompletnych danych nie jest obiektywnie możliwe;

- 12) na gruncie dotychczasowej ustawy korzystanie z utworu do celu reklamy wystawy publicznej lub publicznej sprzedaży wymagało uregulowania w umowie z organizatorem takiego przedsięwzięcia i uprawnionym do utworu. W projekcie, w art. 33³, przewiduje się dopuszczenie wykorzystania do promocji wystawy lub sprzedaży utworów wcześniej rozpowszechnionych, których dotyczy omawiane wydarzenie, w zakresie uzasadnionym taką promocją, z wyłączeniem innego handlowego wykorzystania;
- 13) w dotychczasowym stanie prawnym nie było przepisu pozwalającego na korzystanie z utworu realizowanego w postaci obiektu budowlanego na wykorzystanie rysunków, planów lub innych ustaleń w celu odbudowy lub remontu obiektu budowlanego;
- 14) zmiana art. 118¹ ma na celu dostosowanie do art. 6 dyrektywy.

Projekt ustawy przewiduje także zmianę kilku przepisów nie związaną z dostosowaniem do przepisów dyrektywy, a wynikającą z konieczności usprawnienia realizacji tych przepisów. Dotyczy to:

- 1) art. 19, który został uzupełniony przepisem przewidującym obowiązkowe pośrednictwo organizacji zbiorowego zarządzania przy pobieraniu opłat z tytułu droit de suite. Zagwarantuje to właściwą realizację przepisu art. 19 ustawy;
- 2) zmiana art. 40 ust. 2 związana jest z dostosowaniem tego przepisu do brzmienia ust. 1 tego artykułu;
- 3) dodanie w art. 40 w ust. 1¹ przepisu stanowiącego, że w przypadku, kiedy wysokość opłaty nie przekracza równowartości 1 000 euro możliwe jest rozliczanie wpłat wnoszonych na Fundusz Promocji Twórczości w innych regularnych okresach, nie dłuższych jednak niż rok obrotowy, konieczne jest ze względu na wydawców, których wpłaty na Fundusz w skali rocznej nie przekraczają 4 tys. zł. Możliwość uiszczania opłat raz do roku zlikwiduje niepotrzebną uciążliwość finansową i czasową. Inną kwestią jest także istnienie podmiotów, które regularnie rozliczają się np. w systemie miesięcznym lub dwumiesięcznym. Rozwiązanie takie ułatwi wydawcom

wywiązywanie się z obowiązku wpłat nie powodując większych komplikacji w ich systemie księgowania;

- 4) zmiana art. 41 ust. 5 ma ułatwić uzyskanie producentowi utworu audiowizualnego oraz wydawcy utworu zbiorowego zezwolenia poszczególnych twórców utworu wykorzystanego lub włączonego do utworu audiowizualnego oraz utworów wchodzących w skład utworu zbiorowego na korzystanie z tych utworów na nowych polach eksploatacji powstałych po podpisaniu umowy.

Organizacje zbiorowego zarządzania

Oceniając kilkuletnią praktykę funkcjonowania systemu zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi na podstawie ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych można stwierdzić, że ustawa wymaga wprowadzenia kilku istotnych zmian w celu poprawy funkcjonowania systemu zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi.

Projekt ustawy przewiduje, podobnie jak ustawa w brzmieniu nadanym w dniu 4 lutego 1994 r., że organizacjami zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi mogą być stowarzyszenia, których statutowym zadaniem jest zbiorowe zarządzanie i ochrona praw autorskich i praw pokrewnych – art. 104 ust. 1 projektu ustawy.

Z uwagi na fakt, że zbiorowy zarząd stanowi szczególną formę wykonywania praw autorskich i praw pokrewnych, utrzymano tryb udzielania zezwoleń na podjęcie działalności w charakterze organizacji zbiorowego zarządzania w rozumieniu ustawy – art. 104 ust. 2.

Istotne zmiany dotyczą warunków udzielania zezwolenia na podjęcie takiej działalności – art. 104¹ ust. 1. Zakres udzielanego zezwolenia wyznacza faktyczna reprezentacja przez organizację zbiorowego zarządzania podmiotów praw autorskich lub praw pokrewnych oparta na powierzeniu w drodze czynności cywilnoprawnej tych praw. Zezwolenie może otrzymać organizacja, która daje rękojmię należytego zarządzania i ochrony praw autorskich lub praw pokrewnych, a w szczególności

wykaże, że reprezentuje, dostateczny dla wykonywania zbiorowego zarządu, zakres praw do utworów lub przedmiotów praw pokrewnych oraz wykonuje powierzone do zbiorowego zarządzania prawa autorskie lub prawa pokrewne. Ostatnia z wymienionych przesłanek przesądza o tym, że zezwolenie może być udzielone jedynie temu stowarzyszeniu, które prowadzi działalność w zakresie zarządzania prawami, a zezwolenie ma mu tylko umożliwić korzystanie ze szczególnych uprawnień przyznanych ustawą o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Zmianą o podstawowym znaczeniu jest przyjęcie zasady, że zezwolenie ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego na zbiorowe zarządzanie daną kategorią utworów lub przedmiotów praw pokrewnych na określonych polach eksploatacji może być udzielone jednej organizacji zbiorowego zarządzania – art. 104¹ ust. 4.

Dotychczasowa praktyka dowodzi jednoznacznie, że działanie w tym samym zakresie więcej niż jednej organizacji zbiorowego zarządzania zasadniczo dezorganizuje funkcjonowanie systemu zbiorowego zarządzania. Konkurowanie organizacji zbiorowego zarządzania – jak dowodzi również praktyka zagraniczna – wywołuje niekorzystne skutki zarówno w sferze interesów podmiotów reprezentowanych przez te organizacje, jak i korzystających z chronionych prawem autorskim dóbr. Doświadczenia innych krajów europejskich dowodzą, że właściwe i skuteczne wykonywanie zbiorowego zarządu możliwe jest tylko w sytuacji faktycznego monopolu organizacji zbiorowego zarządzania. Przeciwwagą dla przewidzianej w projekcie zasady jest rozbudowanie przepisów o nadzorze i kontroli Ministra Kultury nad organizacjami zbiorowego zarządzania, wprowadzenie zasady jawności sprawozdań finansowych i ich badania przez biegłych rewidentów.

Ustawa dopuszcza możliwość odstąpienia od powyższej zasady. Może mieć to miejsce, w przypadku gdy w konkretnej sytuacji zajdzie potrzeba zapewnienia zarządzania oraz ochrony praw podmiotów uprawnionych – art. 104¹ ust. 5.

W celu rozróżnienia zakresów udzielanych zezwoleń wprowadzono w art. 104¹ ust. 3 uregulowanie, że zezwolenie ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określa rodzaje utworów oraz przedmiotów praw pokrewnych lub kategorie podmiotów reprezentowanych lub pola eksploatacji.

W art. 104² określono przesłanki cofnięcia zezwolenia. Zezwolenie może zostać odebrane organizacji zbiorowego zarządzania naruszającej przepisy ustawy, nie wykonującej zbiorowego zarządzania zgodnie z zakresem udzielonego zezwolenia lub organizacji, która przestała spełniać przesłanki stanowiące podstawę do udzielenia zezwolenia.

Stosowanie dotychczasowego przepisu art. 105 ust. 1 przewidującego domniemanie legitymacji materialnej i procesowej budzi wątpliwości. Mając na względzie celowość utrzymania domniemania konieczne było precyzyjne określenie podstawy domniemania. Zważywszy na to, że treść zezwolenia ma odpowiadać faktycznej reprezentacji organizacji zbiorowego zarządzania, przyjęte rozwiązanie jest zasadne. Projekt ustawy w ust. 2 tego artykułu przewiduje dodatkowo ograniczenie działania domniemania.

Zasadniczą zmianą jest rezygnacja z systemu zatwierdzania tabel wynagrodzeń, który nie spełnił oczekiwań. W szczególności, obowiązujące rozwiązania prawne nie gwarantują spójności tabel wynagrodzeń zatwierdzanych przez Komisję Prawa Autorskiego dla poszczególnych organizacji zbiorowego zarządzania oraz nie zapewniają zachowania racjonalnego poziomu globalnych obciążeń finansowych spoczywających na użytkownikach, zwłaszcza tych, którzy w sposób masowy korzystają z różnych kategorii utworów i przedmiotów praw pokrewnych.

Projektowane zmiany zmierzają do stworzenia mechanizmów umożliwiających ukształtowanie się sprawnie funkcjonującego rynku obrotu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi, zwłaszcza stworzenia warunków do negocjacyjnego trybu ustalania z użytkownikami zasad i stawek wynagrodzenia.

Dla zapewnienia realizacji zasady równego traktowania podmiotów praw autorskich i praw pokrewnych organizacja zbiorowego zarządzania ustala w tabelach stawki wynagrodzeń za korzystanie z utworów i przedmiotów praw pokrewnych.

Rezygnacja z zatwierdzania tabel wynagrodzeń otwiera użytkownikom drogę postępowania antymonopolowego przed Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów prowadzonego zgodnie z ustawą o ochronie konkurencji i kon-

sumentów, w ramach którego będzie możliwa weryfikacja stawki wynagrodzenia zawartej w tabeli i ustalenie, czy stosowana stawka nie jest nadmiernie wygórowana.

W sytuacji rezygnacji z zatwierdzania tabel wynagrodzeń, Komisja Prawa Autorskiego pełnić będzie funkcję mediacyjno-arbitrażową w zakresie sporów dotyczących zawarcia umów z operatorami sieci kablowych i umów zbiorowych oraz podziału opłat przewidzianych w art. 20 i art. 20¹ ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

W zakresie sporów związanych z zawarciem umów z operatorami sieci kablowych oraz umów zbiorowych, strony tych umów mogą zwrócić się o rozstrzygnięcie sporu przez Komisję Prawa Autorskiego. Tego rodzaju rozwiązanie ma zapewnić realizację postanowienia art. 11 dyrektywy Rady 93/83 z dnia 27 września 1993 r. w sprawie koordynacji określonych przepisów prawa autorskiego oraz praw pokrewnych w odniesieniu do przekazu satelitarnego i rozpowszechniania kablowego. Procedury przewidziane w Kodeksie postępowania cywilnego nie przewidują mediacji jako trybu rozwiązywania sporów. Niemniej jednak Komisja Kodyfikacyjna przygotowała projekt ustawy zmieniającej ustawę – Kodeks postępowania cywilnego, w której przewidziano mediację jako nowy tryb rozstrzygania sporów. Przewidywany termin uchwalenia tej ustawy to pierwsza połowa 2004 r. Mając to na uwadze, niecelowym wydaje się tworzenie w ustawie o prawie autorskim i prawach pokrewnych odrębnej regulacji mającej za przedmiot rozstrzyganie w drodze mediacji sporów między organizacjami zbiorowego zarządzania a operatorami sieci kablowych. Zakłada się jednocześnie, że w momencie uchwalenia zmiany do Kodeksu postępowania cywilnego nastąpi dostosowanie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Zgodnie z art. 108 Komisja orzekać będzie w składzie trzech arbitrów. Strona niezadowolona z rozstrzygnięcia Komisji może wnieść powództwo do właściwego sądu okręgowego w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia rozstrzygnięcia. Wnioskodawcy wnoszą opłaty za postępowanie przed Komisją. Opłaty te stanowią dochód budżetu państwa. Do postępowania przed Komisją w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego w części dotyczącej postępowania przed sądem polubownym.

W wielu państwach europejskich zbiorowe zarządzanie jest wykonywane w drodze umów zbiorowych zawieranych z organizacjami zrzeszającymi użytkowników. Proponowane w projekcie rozwiązanie stwarza szansę kształtowania zasad i stawek wynagrodzeń przy wykorzystaniu tego instrumentu. Ustalone w umowach zbiorowych stawki wynagrodzeń zastępują odpowiednie pozycje tabel – art. 106¹.

Z uwagi na szczególną funkcję, jaką pełnią organizacje zbiorowego zarządzania w zakresie administrowania powierzonymi prawami oraz przewidziane dla organizacji zbiorowego zarządzania uprawnienia ustawowe, celowe stało się wprowadzenie nowych regulacji dotyczących nadzoru sprawowanego przez Ministra Kultury nad organizacjami zbiorowego zarządzania oraz transparentności działalności tych organizacji. Szczególnie istotne w tym zakresie jest wprowadzenie obowiązku przeprowadzania za każdy rok obrotowy zewnętrznego audytu działalności finansowej organizacji zbiorowego zarządzania oraz zobowiązanie do publikowania rocznych sprawozdań z działalności w zakresie zbiorowego zarządzania – art. 110.

W projekcie ustawy przewidziano *expressis verbis*, że w ramach sprawowanego nadzoru Minister Kultury ma prawo przeprowadzać okresowe kontrole w zakresie wykonywania zbiorowego zarządzania – art. 110¹-110⁴.

Podstawową funkcją organizacji zbiorowego zarządzania jest podział, między podmioty uprawnione, pobranych wynagrodzeń wynikających z eksploatacji praw autorskich i praw pokrewnych. Obok tej funkcji organizacje zbiorowego zarządzania zajmują się działalnością socjalną oraz wspieraniem przedsięwzięć kulturalnych i naukowych. Dotychczasowa praktyka wskazuje na konieczność ograniczenia wysokości środków przeznaczanych przez organizacje na wspomnianą działalność. Stąd też projekt przyjmuje, że organizacja zbiorowego zarządzania może przeznaczyć na wspomnianą działalność do 10% wpływów uzyskanych z tytułu zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi.

Projekt ustawy dodaje nowy rozdział 12¹ dotyczący kontroli produkcji nośników optycznych. Konieczność wprowadzenia przepisów dotyczących nadzoru ministra nad produkcją nośników optycznych (w szczególności płyt CD, DVD i podobnych) związana jest z występującym w Polsce wysokim poziomem „piractwa”, tj. naruszeń praw autorskich i praw pokrewnych w zakresie nielegalnej produkcji i obrotu płytami.

Społeczność międzynarodowa, w tym Komisja Europejska oraz administracja Stanów Zjednoczonych, a także międzynarodowe i krajowe organizacje zajmujące się ochroną praw autorskich i praw pokrewnych niejednokrotnie wskazują Polskę jako kraj, gdzie poziom „piractwa” w sposób istotny hamuje rozwój kulturalny oraz rozwój przemysłu informatycznego. Komisja Europejska wskazała kwestie związane z wysokim poziomem „piractwa” w Polsce, jako jeden z problemów wymagających rozwiązania, w związku z naszym członkostwem w Unii Europejskiej. Z tych samych powodów Departament Handlu USA umieścił nasz kraj na tzw. „priorytetowej liście obserwacyjnej” (*priority watch list*) krajów łamiących prawa własności intelektualnej. Przytoczone fakty nie tylko obniżają międzynarodową pozycję i prestiż Rzeczypospolitej Polskiej (poziom ochrony własności intelektualnej jest w dzisiejszym świecie jednym z wyznaczników poziomu cywilizacyjnego), ale przede wszystkim ograniczają rozwój polskiej kultury i poziom inwestycji.

Wśród zaleceń dotyczących poprawy tej sytuacji pojawiła się propozycja (poparta przez administrację amerykańską oraz takie organizacje jak International Federation of Phonographic Producers i Motion Pictures Association) wprowadzenia bardzo rygorystycznego systemu koncesjonowania działalności gospodarczej w zakresie produkcji i zwielokrotniania nośników optycznych. Projektodawca uznał, że tak daleko idąca kontrola działalności gospodarczej byłaby nieproporcjonalna do celów, jakie chce osiągnąć. Wprowadzanie koncesji i ścisły nadzór byłyby również sprzeczne z polityką Rządu w zakresie ułatwiania prowadzenia działalności gospodarczej. Dlatego też projektodawca zaproponował wprowadzenie systemu kontroli produkcji nośników optycznych. Należy zwrócić uwagę, że w chwili obecnej największe, legalnie działające w Polsce tłocznie płyt, realizują obowiązki określone w projektowanym rozdziale 12¹ ustawy, na zasadzie dobrowolności, wobec organizacji reprezentujących właścicieli praw. Oznacza to, że dotychczasowa praktyka działania tych firm nie zmieni się, a realizowane przez nie obowiązki uzyskają tylko charakter zobowiązań ustawowych.

Projekt ustawy został przesłany do konsultacji związkom zawodowym, organizacjom zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz użytkownikom i organizacjom zrzeszającym użytkowników praw.

Związki zawodowe zgłosiły zastrzeżenia do kilku kwestii.

Związki sprzeciwiają się wprowadzeniu obowiązkowego pośrednictwa organizacji zbiorowego zarządzania przy pobieraniu opłat od dokonywanych zawodowo odsprzedaży oryginalnych egzemplarzy utworu plastycznego oraz rękopisów utworów literackich i muzycznych. Tymczasem wprowadzenie obowiązkowego pośrednictwa jest wręcz konieczne w celu realizacji tego prawa. Poszczególni twórcy nie są w stanie kontrolować wszystkich przypadków sprzedaży. Ze względu na brak takiej regulacji w dotychczasowej ustawie pobieranie tego wynagrodzenia w praktyce nie funkcjonowało.

Związki nie wyrażają zgody na ustanowienie monopolu organizacji zbiorowego zarządzania działającej na danym polu eksploatacji. Projekt ustawy, co do zasady, zakłada działanie jednej organizacji zbiorowego zarządzania na danym polu eksploatacji. Jak wykazała praktyka, nie tylko polska, ale i międzynarodowa, aby efektywnie zbiorowo zarządzać prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi organizacja zbiorowego zarządzania powinna działać w ramach monopolu faktycznego. Projekt ustawy nie narzuca monopolu prawnego organizacji zbiorowego zarządzania. Art. 104¹ ust. 5 dopuszcza możliwość udzielenia zezwolenia na zbiorowe zarządzanie więcej niż jednej organizacji, w przypadku gdy będzie to uzasadnione potrzebą zapewnienia należytego zarządzania oraz ochrony praw podmiotów uprawnionych.

Projekt był konsultowany z organizacjami zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi: Stowarzyszeniem Artystów Wykonawców Utworów Muzycznych i Słowno-Muzycznych SAWP, Związkiem Artystów Scen Polskich, Stowarzyszeniem Autorów ZAIKS, Związkiem Producentów Audio-Video ZPAV, Stowarzyszeniem Filmowców Polskich, Związkiem Stowarzyszeń Artystów Wykonawców STOART, Stowarzyszeniem Niezależnych Autorów Radiowych i Telewizyjnych, Stowarzyszeniem Twórców Ludowych, Stowarzyszeniem Polski Rynek Oprogramowania PRO, Związkiem Polskich Artystów Plastyków, Związkiem Polskich Artystów Fotografików, Stowarzyszeniem Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi Twórców Dzieł Naukowych i Technicznych KOPIPOL, Stowarzyszeniem Architektów Polskich, Stowarzyszeniem Aktorów Filmowych i Telewizyjnych, Stowarzyszeniem Autorów i Wydawców „Polska Książka”. Zgłoszone przez nie uwagi dotyczyły w znacznej części najbardziej interesujących je przepisów regulujących zbiorowe zarządzanie prawami. Poglądy, jakie wyrażają są bardzo różne, od

popierających zaproponowane rozwiązania jako korzystne i porządkujące zbiorowe zarządzanie, do negujących poszczególne przepisy. Dotyczy to w szczególności następujących zagadnień: przyjęcia, że co do zasady na jednym polu eksploatacji powinna działać jedna organizacja zbiorowego zarządzania, likwidacji zatwierdzenia tabel wynagrodzeń przez Komisję Prawa Autorskiego, wprowadzenia przepisów dotyczących kontroli organizacji zbiorowego zarządzania, obowiązku przygotowania i jawności sprawozdań finansowych.

Uwagi zgłosili także użytkownicy praw autorskich i praw pokrewnych oraz izby gospodarcze: Ogólnopolska Izba Gospodarcza Komunikacji Kablowej, Telewizja Polska, TVN, Telewizja Polsat, Polskie Radio, EUROZET, Krajowa Izba Producentów Audiowizualnych, Stowarzyszenie Nowe Kina, Agora, Prasy, Polska Izba Informacji i Telekomunikacji, Krajowa Izba Gospodarcza, Polska Izba Książki, BSA, Stowarzyszenie Importerów i Producentów Sprzętu Elektronicznego w Polsce. Podmioty te generalnie akceptują kierunki proponowanych zmian zgłaszając uwagi do poszczególnych przepisów.

Ocena Skutków Regulacji

1. Cel wprowadzenia ustawy

Dostosowanie przepisów ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych do postanowień dyrektywy w sprawie harmonizacji niektórych aspektów prawa autorskiego i praw pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym.

Stworzenie sprawnego systemu zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi. Zapewnienie użytkownikom praw autorskich i praw pokrewnych możliwości kształtowania treści umów z organizacjami zbiorowego zarządzania w zgodzie z zasadą swobody umów.

Wprowadzenie mechanizmów umożliwiających zwalczanie naruszeń prawa autorskiego i praw pokrewnych (piractwo).

2. Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje akt normatywny

Projekt ustawy dotyczy przede wszystkim istniejących organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi. Zawiera regulacje określające sposób postępowania przy udzielaniu zezwoleń na zbiorowe zarządzanie oraz regulacje dotyczące wewnętrznego funkcjonowania takich organizacji.

Projekt ustawy oddziaływać także będzie na podmioty korzystające z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych.

3. Skutki wprowadzenia ustawy

– Wpływ ustawy na dochody i wydatki budżetu i sektora publicznego

Wprowadzenie kontroli produkcji nośników optycznych sfinansowane zostanie ze środków budżetu Ministerstwa Kultury. Projekt ustawy nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz innych podmiotów zaliczanych do sektora finansów publicznych.

– *Wpływ ustawy na rynek pracy*

Wdrożenie ustawy nie spowoduje bezpośrednich skutków związanych z rynkiem pracy.

– *Wpływ ustawy na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki*

Ustawa nie będzie miała wpływu na konkurencyjność gospodarki.

– *Wpływ ustawy na sytuację i rozwój regionów*

Wdrożenie ustawy nie spowoduje bezpośrednich skutków dla sytuacji regionów.

UZASADNIENIE DOSTOSOWAWCZEGO CHARAKTERU
USTAWY O ZMIANIE USTAWY O PRAWIE AUTORSKIM I PRAWACH
POKREWNYCH

Projekt ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych zawiera przepisy dostosowujące prawo polskie do prawa Unii Europejskiej, ponieważ ma na celu wdrożenie postanowień dyrektywy 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i praw pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym.

Zgodnie z dyrektywą, twórcom przysługuje wyłączne prawo do rozpowszechniania utworów, droga przewodową lub bezprzewodową, włączając w to transmisję przez sieć Internet. Natomiast podmiotom praw pokrewnych (artystom wykonawcom, producentom fonogramów, producentom pierwszych utrwałeni filmów oraz organizacjom radiowym i telewizyjnym) przysługuje w stosunku do przedmiotów ich praw wyłączne prawo do publicznego ich udostępniania. Prawo do publicznego rozpowszechniania i udostępniania odnoszą się do użytku dzieł w Internecie i stanowią odrębne pola eksploatacji, co znalazło zresztą już wyraz w ustawie o prawie autorskim i prawach pokrewnych (w poprzedniej nowelizacji). Obecny projekt dodaje do ustawy art.6 pkt 3, zawierający definicję utworu rozpowszechnionego, a ponadto rozszerza zakres stosowania art. 21 i 25, który ma objąć także publiczne udostępnianie dzieł w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym (interaktywna transmisja na żądanie).

Dyrektywa stanowi, że z wyłącznego prawa do zwielokrotniania dzieł, przysługującego twórcy, wyłączone są przypadki nie mających odrębnego znaczenia gospodarczego czynności tymczasowego zwielokrotniania utworów o charakterze przejściowym lub całościowym, stanowiących integralną i podstawową część procesu technologicznego, mających wyłącznie na celu umożliwienie skutecznej transmisji w sieci między osobami trzecimi przez pośrednika. Chodzi tu o tzw. *caching* (zapisywanie w krótkotrwałej pamięci komputera) i *browsing* (przeglądanie). Zgodnie z projektem ustawy sytuację tę regulować ma art. 23¹.

Art.5 dyrektywy zawiera obszerny katalog wyjątków od praw wyłącznych twórców i innych podmiotów uprawnionych, które Państwa członkowskie mogą wprowadzić. Projektowane przepisy art. 26, 27, 28.3, 31 i 33¹ – 33⁵ mają na celu wdrożenie znacznej części przewidzianych w dyrektywie wyjątków.

Dyrektywa reguluje także kwestię ochrony technicznych środków zabezpieczających oraz informacji na temat zarządzania prawami. W związku z tym projekt ustawy przewiduje nowelizację przepisów dotyczących roszczeń przysługujących podmiotom uprawnionym oraz przepisów karnych, tak aby ich zakres obejmował także przypadki naruszenia technicznych środków zabezpieczających i informacji o zarządzaniu prawami. Do art. 6 mają zostać dodane punkty 10 i 11, zawierające definicje środków zabezpieczających i informacji na temat zarządzania prawami.

Art.1 pkt 19 i art.1 pkt 20 projektu ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych dotyczą kwestii nie objętych bezpośrednio przepisami prawa Unii Europejskiej, czyli organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i pokrewnymi oraz kontroli produkcji nośników optycznych. Mają one jednak także związek z procesem integracji Polski z Unią Europejską, gdyż Komisja Europejska w raportach monitorujących przygotowania Polski do członkostwa zwracała uwagę na konieczność usprawnienia systemu zbiorowego zarządzania prawami, a także rozwiązania problemu piractwa w zakresie praw autorskich i praw pokrewnych w Polsce.

Biorąc pod uwagę powyższe, należy stwierdzić, że projektowana ustawa o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych ma charakter dostosowujący polskie prawo do prawa wspólnotowego.

**URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**

MINISTER

Prof. dr hab. Danuta Hübner

Min. DH- 31 /03/DPE/EBR

Warszawa, 4. 11. 2004

**Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Stanu**

Opinia o zgodności projektu ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, z prawem Unii Europejskiej wyrażona na podstawie art. 1 ust.2 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej

Suzanne Ric Munkle

W związku z przedstawionym projektem ustawy (pismo nr RM-10-217-03) pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

- I. Przedmiotem projektowanej ustawy jest nowelizacja ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych w celu jej dostosowania do prawa europejskiego.
- II. Przedmiot projektowanej ustawy jest zatem objęty zakresem prawa wspólnotowego. Zastosowanie znajdą przed wszystkim przepisy Dyrektywy 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym (Dz. U. L 167, 22.06.2001, str. 10-19), a także Dyrektywy Rady 93/83/EWG z dnia 27 września 1993 r. w sprawie koordynacji niektórych zasad dotyczących prawa autorskiego oraz praw pokrewnych stosowanych w odniesieniu do przekazu satelitarnego oraz retransmisji drogą kablową (Dz. U. L 248, 06.10.1993, str. 15-21).
- III. Zgodnie z projektowanym art. 6 pkt 3, utworem rozpowszechnionym jest utwór, który za zezwoleniem twórcy został w jakikolwiek sposób udostępniony publicznie. Takie sformułowanie jest zgodne z dyrektywą, według której prawo to powinno obejmować każde udostępnianie utworu odbiorcom niezajdującym się w miejscu, z którego pochodzi przekaz. Powinno objąć publiczne transmisje lub retransmisje dzieła za pomocą środków przekazu przewodowego lub bezprzewodowego, w tym nadawanie.

IV. Zgodnie z art. 3 dyrektywy 2001/29/WE prawo do rozpowszechniania utworów oraz do udostępniania do użytku publicznego przedmiotów praw pokrewnych za pomocą interaktywnej transmisji na żądanie (czyli takiej, gdzie każdy odbiorca może uzyskać do niej dostęp z dowolnego miejsca i w dowolnie wybranym przez siebie czasie) jest prawem wyłącznym twórców i podmiotów praw pokrewnych. Punkt 25 preambuły do dyrektywy nakazuje państwowym członkowskim wyeliminowanie niejasnych uregulowań dotyczących charakteru i poziomu ochrony takiego udostępniania. W związku z tym proponuje się dodanie do art. 21 ustępu 1a, zgodnie z którym przepis art. 21 ust.1, dotyczący umów o nadawanie rozpowszechnionych utworów między organizacjami radiowymi i telewizyjnymi a organizacjami zbiorowego zarządzania, miałby zastosowanie odpowiednio do publicznego udostępniania utworów w taki sposób, aby każdy miał do nich dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym. Ponadto zgodnie z projektowanym art. 25 ust. 4, przepisy art. 25 ust. 1-3 (o wynagrodzeniu za dozwolony użytek w zakresie rozpowszechniania w celach informacyjnych w prasie, radiu i telewizji) stosuje się odpowiednio do publicznego udostępniania utworów w taki sposób, aby każdy mógł mieć dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym.

V. Według projektowanego art. 23¹ nie mające odrębnego znaczenia gospodarczego czynności tymczasowego zwielokrotniania utworów o charakterze przejściowym lub przypadkowym, stanowiące integralną i podstawową część procesu technologicznego, mające wyłącznie na celu umożliwienie przekazu w systemie teleinformatycznym wśród osób trzecich przez pośrednika, lub zgodne z prawem korzystanie, nie wymagają zezwolenia twórcy. Przepis ten jest zgodny z art. 5 ust. 1 dyrektywy 2001/29/WE, zgodnie z którym od wyłącznego prawa do zwielokrotniania powinny przysługiwać wyjątki umożliwiające tymczasowe zwielokrotnianie, gdy jest ono przejściowe lub przypadkowe, stanowiące integralną i zasadniczą część procesu technologicznego, i jest realizowane wyłącznie w celu umożliwienia skutecznej transmisji w sieci pomiędzy osobami trzecimi przez pośrednika, lub zgodnego z prawem wykorzystania dzieła lub innego przedmiotu. Takie zwielokrotnienie nie powinno mieć samo w sobie odrębnej wartości ekonomicznej. Jeżeli powyższe wymagania są spełnione, wyjątki obejmują *caching* (zapisywanie w krótkotrwałej pamięci komputera) i *browsing* (przeglądanie), włączając w to czynności umożliwiające sprawne funkcjonowanie systemów transmisyjnych, pod warunkiem, że pośrednik nie dokona modyfikacji informacji i nie zakłóci zgodnego z prawem użytkownika technologii, szeroko uznanej i stosowanej w przemyśle, w celu uzyskania danych na temat wykorzystania informacji.

Art. 5 ust. 1 dyrektywy 2001/29/WE jest jedynym, w którym wyraźnie nakazane jest wprowadzenie wyjątku od prawa do zwielokrotniania. Art. 5 ust.2 wskazuje ponadto przypadki, w których wyjątki mogą być wprowadzone przez państwa członkowskie. Z możliwości tej skorzystano w projektowanym art. 22, zezwalając organizacjom radiowym i telewizyjnym na utrwalanie na określony czas utworów przy pomocy własnych środków i dla własnych nadań, w celu zgodnego z prawem korzystania. Utrwalenia dokonane przy przygotowywaniu własnych audycji i programów mające wyjątkowy charakter dokumentalny mogą zostać przez te organizacje zachowane, pod warunkiem umieszczenia ich w archiwum.

VI. Art. 5 ust. 3 dyrektywy 2001/29/WE zawiera obszerny katalog wyjątków i ograniczeń wyłącznych praw twórców i innych uprawnionych do zwielokrotniania i

rozpowszechniania utworów, które Państwa Członkowskie mogą, ale nie muszą wprowadzić. Projektowane art. 26, 27, 28 pkt 3, 31 i 33¹- 33⁵ mają na celu wdrożenie znacznej części przewidzianych w dyrektywie wyjątków.

Stosowanie wyżej wymienionych przepisów jest, zgodnie z projektowanym art. 77, wyłączone w stosunku do programów komputerowych. Jest to konieczne ze względu na postanowienia dyrektywy 2001/29/WE oraz dyrektywy 93/98/WE dotyczącej ochrony programów komputerowych, zgodnie z którymi wyłączne prawa twórcy programu i wyjątki od nich regulowane są osobno, a dozwolony użytek programów komputerowych jest prawie w całości wyłączony.

- VII. Dyrektywa 2001/29/WE w art. 6 i 7 reguluje kwestie ochrony technicznych środków zabezpieczających i informacji na temat zarządzania prawami. Art. 79 ust. 3 i 4 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych już obecnie przyznaje uprawnionemu roszczenia wymienione w ustępie 1 w przypadku usuwania lub obchodzenia technicznych zabezpieczeń oraz usuwania lub zmiany bez upoważnienia elektronicznych informacji identyfikujących dzieło. Taka treść art. 79 jest efektem przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do traktatów WIPO z 1996 r. (o prawie autorskim oraz o prawach wykonawców i producentów fonogramów). Ze względu na dostosowanie prawa polskiego do dyrektywy 2001/29/WE niezbędne są dodatkowe zmiany w ustawie o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Jedną z nich jest dodanie do art. 6 punktów 10 i 11, zawierających definicje technicznych środków zabezpieczających i informacji na temat zarządzania prawami. Zostały one zaczerpnięte z art. 6 ust. 3 oraz art. 7 dyrektywy. Zgodnie z projektem art. 79 ust. 4 uzyska natomiast nowe brzmienie, gdyż do tej pory to w nim zawarta była definicja informacji na temat zarządzania prawami.

Projekt proponuje ponadto nowe brzmienie art. 118¹ w celu dostosowania go do art. 6. 2 dyrektywy, zgodnie z którym także wszelkie czynności przygotowawcze do usuwania lub obchodzenia technicznych środków zabezpieczających powinny być zabronione. Proponowane brzmienie art. 118¹ jest zgodne z art. 6. 2 dyrektywy.

- VIII. Projektowana ustawa uchyla ustęp 2 art. 21¹, przewidującego postępowanie polubowne przed Komisją Prawa Autorskiego między operatorem sieci kablowej a właścicielami praw autorskich lub praw pokrewnych w razie niezawarcia między nimi umowy. Należy zauważyć, że Dyrektywa Rady 93/83/EWG w sprawie koordynacji niektórych zasad dotyczących prawa autorskiego oraz praw pokrewnych stosowanych w odniesieniu do przekazu satelitarnego oraz retransmisji drogą kablową nakazuje w takim przypadku przeprowadzenie postępowania mediacyjnego przez niezależny organ (art. 11). Art. 21¹ ust. 2 w obowiązującym obecnie brzmieniu nie spełnia wymogu dyrektywy, gdyż tryb postępowania, do którego się odwołuje, nie jest postępowaniem mediacyjnym. Ma do niego także zastosowanie inny termin niż ten, jakiego wymaga dyrektywa (3 miesiące). Prawidłowe transponowanie przepisu art. 11 napotyka jednak na trudność, ponieważ postępowanie mediacyjne nie zostało do tej pory uregulowane w prawie polskim. Uregulowanie takiego postępowania w ustawie o prawie autorskim wydaje się być niecelowe ze względu na zaawansowane prace legislacyjne nad zmianą kodeksu postępowania cywilnego, która m.in. dotyczy mediacji. Ze względu na to można zaakceptować brak odpowiedniej regulacji w ustawie o prawie autorskim i prawach pokrewnych, z zastrzeżeniem, że powinna ona

zostać dodana natychmiast po wprowadzeniu postępowania mediacyjnego do prawa polskiego

- IX. Punkt 17 preambuły do dyrektywy 2001/29/WE w sprawie harmonizacji niektórych aspektów prawa autorskiego i praw pokrewnych wskazuje na konieczność zapewnienia, szczególnie w związku ze środowiskiem cyfrowym, racjonalności i przejrzystości działania tych organizacji z punktu widzenia zasad prawa konkurencji.

W powszechnej opinii organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi są niezbędne dla większości twórców i stanowią jedyną szansę wyegzekwowania wynagrodzenia za korzystanie z niektórych dzieł (dotyczy to przed wszystkim muzyki). Służą one jednak nie tylko twórcom, ale także użytkownikom, i stanowią jeden z „podsystemów” ogólnego systemu ochrony praw autorskich. W wielu państwach członkowskich Unii Europejskiej organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub pokrewnymi zajmują się nie tylko zbieraniem tantiem, ale także mają prawne lub statutowe umocowanie do wspierania działalności twórczej. Mimo szerokiego spektrum zadań wykonywanych przez organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub pokrewnymi Komisja Europejska odmawia uznania ich za przedsiębiorstwa zobowiązane do zarządzania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym w rozumieniu art. 86 ust. 2 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. Organizacje zbiorowego zarządzania są więc przedsiębiorstwami w rozumieniu art. 81 (porozumienia ograniczające konkurencję) i 82 Traktatu (nadużycie pozycji dominującej).

Z powyższego wynika jednakże, że sama działalność organizacji zbiorowego zarządzania prawami (umowy zawierane przez organizacje między sobą, a także umowy z członkami organizacji, czyli uprawnionymi, oraz z użytkownikami) mieści się w zakresie zainteresowania Komisji Europejskiej, natomiast w chwili obecnej prawne uregulowanie zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i pokrewnymi należy do państw członkowskich.

- X. Przepisy rozdziału 12¹ poświęcone kontroli produkcji nośników optycznych także nie stanowią transpozycji przepisów prawa wspólnotowego, ale mają związek z procesem integracji europejskiej. W kolejnych raportach monitorujących proces przygotowań Polski do przystąpienia do Unii Europejskiej Komisja Europejska zwracała uwagę na konieczność rozwiązania problemu piractwa w zakresie praw autorskich i praw pokrewnych w Polsce i taki jest cel projektowanych przepisów.

W konkluzji pozwalam sobie stwierdzić, że projektowana ustawa jest zgodna z prawem Unii Europejskiej, pod warunkiem przewidzianym w punkcie VIII opinii.

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

111 44

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA KULTURY¹⁾

z dnia

w sprawie trybu działania Komisji Prawa Autorskiego

Na podstawie art. 108 ust. 11 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2000 r. Nr 80, poz. 904 z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1.1. Po powołaniu Komisji Prawa Autorskiego, zwanej dalej „Komisją”, minister do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego zwołuje i przewodniczy pierwszemu posiedzeniu Komisji, na którym jej członkowie wybierają Przewodniczącą Komisji i jego Zastępcę.

2. Arbitrzy głosują w tajnym głosowaniu, zwykłą większością głosów, przy czym członek Komisji, którego kandydatura jest głosowana, wstrzymuje się od głosu.

§ 2.1. Wszczęcie postępowania przed Komisją następuje przez wniesienie wniosku, o którym mowa w art. 108 ust. 4 ustawy, wraz z niezbędną ilością odpisów przeznaczonych dla drugiej strony oraz po jednej dla każdego arbitra z zespołu orzekającego.

2. Wniosek powinien zawierać w szczególności:

- 1) oznaczenie stron postępowania wraz z podaniem ich adresów;
- 2) dokładnie określone żądanie wraz z jego uzasadnieniem;
- 3) uzasadnienie właściwości Komisji.

3. We wniosku, wnioskodawca obowiązany jest wskazać arbitra z listy członków Komisji.

4. Po wszczęciu postępowania i wniesieniu przez wnioskodawcę opłaty, o której mowa w § 9, Przewodniczący Komisji przesyła odpis wniosku wraz

¹⁾ Minister Kultury kieruje działem administracji rządowej - kultura i ochrona dziedzictwa narodowego na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Kultury (Dz. U. z 2002 r. Nr 32, poz. 303).

²⁾ Zmiany ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 128, poz. 1402, z 2002 r. Nr 126, poz. 1068 oraz Nr 197, poz. 1662, z 2003 r. Nr 166, poz. 1610 oraz z 2004 r. Nr, poz.)

z załącznikami oraz listą członków Komisji drugiej stronie oraz wzywa ją, aby w terminie 7 dni wyznaczyła arbitra oraz wniosła odpowiedź na wniosek.

5. W przypadku niewyznaczenia przez jedną ze stron arbitra do zespołu orzekającego, Przewodniczący Komisji wyznacza arbitra, w terminie 14 dni od dnia powzięcia wiadomości o niewyznaczeniu arbitra przez jedną ze stron lub bezskutecznego upływu terminu, o którym mowa w ust. 4.

6. Tryb postępowania, o którym mowa w ust. 5, stosuje się odpowiednio do wyznaczania superarbitra, jeżeli wyznaczeni arbitrzy nie wyznaczą superarbitra w terminie 14 dni od dnia powzięcia wiadomości o wyznaczeniu ich arbitrami.

7. W przypadku braków formalnych we wniosku Przewodniczący wzywa wnioskodawcę do ich usunięcia w terminie 7 dni pod rygorem zwrotu wniosku. W przypadku ich nieusunięcia Przewodniczący zwraca wniosek i umarza postępowanie.

§ 3.1. Pisma stron w postępowaniu są kierowane do Przewodniczącego Komisji w takiej liczbie odpisów jak pozew.

2. Po ustanowieniu zespołu orzekającego strona obowiązana jest doręczyć odpisy pism wraz z załącznikami bezpośrednio drugiej stronie.

§ 4.1. Posiedzenia zespołu orzekającego nie są jawne.

2. O terminie i miejscu posiedzenia zawiadamia Przewodniczący.

3. Posiedzeniem kieruje superarbitr.

4. Nieobecność strony prawidłowo powiadomionej nie wstrzymuje postępowania.

§ 5. 1. Członek Komisji w wykonywaniu swych funkcji jest niezależny.

2. Członek Komisji nie może bez podania ważnych powodów odmówić pełnienia funkcji arbitra lub superarbitra.

§ 6. Obsługę techniczno-organizacyjną Komisji zapewnia Przewodniczący Komisji poprzez urząd obsługujący ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

§ 7. Rozpoznawanie spraw przez Komisję podlega opłatom, które powinny być wniesione przez wnioskodawcę wraz z wnioskiem o ich rozpoznanie, w wysokości pięciokrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, włącznie z wypłatami z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

§ 8.1. W wypadku niewniesienia opłaty, o której mowa w § 7, wraz z wnioskiem o rozpatrzenie sprawy, Przewodniczący wzywa do jej uiszczenia w terminie 7 dni od doręczenia wezwania.

2. Po bezskutecznym upływie tego terminu, Przewodniczący zwraca wniosek i umarza postępowanie.

§ 9. Niezależnie od opłaty, o której mowa w § 8, zespół orzekający może zarządzić wpłacenie zaliczki na dodatkowe koszty związane z postępowaniem.

§ 10.1. Narada i głosowanie zespołu orzekającego odbywa się bez udziału stron.

2. Orzeczenie zespołu orzekającego zapada większością głosów.

3. Arbiter przegłosowany może zgłosić zdanie odrębne, czyniąc odpowiednią wzmiankę na orzeczeniu, składając do akt sprawy pisemne uzasadnienie zdania odrębnego.

§ 11.1. Postanowienie końcowe zawiera w szczególności datę wydania, skład zespołu orzekającego, oznaczenie stron i przedmiotu rozstrzygnięcia, treść rozstrzygnięcia oraz jego uzasadnienie.

2. Orzeczenie jest podpisywane przez wszystkich członków zespołu orzekającego, w tym członka przegłosowanego. W wypadku braku podpisu członka zespołu orzekającego, superarbiter zespołu czyni na oryginale postanowienia wzmiankę o przyczynie braku podpisu.

3. Przewodniczący Komisji przesyła orzeczenie stronom w terminie 30 dni od dnia wydania rozstrzygnięcia pozostawiając jeden egzemplarz w aktach sprawy.

§ 12. Z posiedzenia zespołu orzekającego sporządza się protokół, który podpisuje superarbiter oraz protokolant.

§ 13. Projekt orzeczenia przygotowuje superarbiter.

§ 14. Opłaty, o których mowa w § 8, oraz dodatkowe koszty, o których mowa w § 9, wnoszone są na rachunek urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

§ 15. Za udział w orzekaniu w każdej sprawie członek zespołu orzekającego otrzymuje zryczałtowane wynagrodzenie w wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, włącznie z wypłatami z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”. Superarbiter otrzymuje wynagrodzenie w potrójnej wysokości.

§ 16. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem

MINISTER KULTURY

UZASADNIENIE

Projekt ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych wprowadza znaczące zmiany dotyczące Komisji Prawa Autorskiego. Projekt przewiduje zmniejszoną liczbę członków Komisji Prawa Autorskiego, jeden – trzyosobowy skład zespołów orzekających, wprowadza Przewodniczącego Komisji i jego Zastępcę, dopuszcza w zakresie nieuregulowanym przez ustawę o prawie autorskim i prawach pokrewnych stosowanie przepisów kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu przed sądem polubownym. W związku z tymi zmianami konieczne jest opracowanie nowego rozporządzenia, na podstawie przepisów którego oraz przepisów ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, a także posiłkowo przepisów kodeksu postępowania cywilnego, będzie opierać się działanie Komisji Prawa Autorskiego.

Nowym rozwiązaniem jest wybór przez dwunastu członków powołanych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego Przewodniczącego Komisji i jego Zastępcy. Zapewni to odpowiednią koordynację prac Komisji Prawa Autorskiego.

Przepisy projektu rozporządzenia mają za zadanie usprawnić działanie Komisji poprzez jasne określenie procedur, w szczególności dotyczących wyznaczania przez strony arbitrow, wyboru superarbitra, sytuacji niedokonania tego wyboru, wnoszenia opłat, którym podlega postępowanie przed Komisją oraz skutki ich niewniesienia, zwrotu wniosków.

Projekt rozporządzenia zostanie poddany konsultacji społecznej.

Z punktu widzenia oceny skutków regulacji rozporządzenie Ministra Kultury w sprawie zasad i trybu działania Komisji Prawa Autorskiego nie będzie miało wpływu na dochody i wydatki budżetu państwa, rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki, sytuację i rozwój regionalny.

Rozporządzenie
Ministra Kultury¹⁾

z dnia

w sprawie sposobu prowadzenia rejestru informacji dotyczących produkcji nośników optycznych oraz rodzajów kodów identyfikacyjnych

Na podstawie art. 110⁸ ust. 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2000 r., Nr 80, poz. 904 z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1.

1. Rejestr informacji dotyczących produkcji nośników optycznych prowadzony jest w postaci księgi rejestrowej w formie elektronicznej.
2. Każdego wpisu do księgi rejestrowej dokonuje się na odrębnej karcie, przy czym każdy wpis oznacza się numerem wynikającym z kolejności wpisów oraz zaopatruje się w datę jego dokonania.
3. Dla każdego przedsiębiorcy prowadzącego działalność polegającą na produkcji i zwielokrotnianiu nośników optycznych sporządza się odrębną księgę rejestrową, opatrując ją odrębnym numerem.
4. Księga rejestrowa składa się z jednego działu, w którym zamieszcza się następujące dane:
 - 1) oznaczenie przedsiębiorcy, jego formy prawnej, siedziby i nazwy pod jaką prowadzi działalność;
 - 2) imiona i nazwiska osób kierujących działalnością zakładu przedsiębiorcy;
 - 3) posiadane urządzenia do produkcji i zwielokrotniania nośników optycznych, w tym kodów producenta;
 - 4) określenie przedmiotu i zakresu działalności;

¹⁾ Minister Kultury kieruje działem administracji rządowej - kultura i ochrona dziedzictwa narodowego na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Kultury (Dz. U. z 2002 r. Nr 32, poz. 303).

- 5) wykonywanie zamówień, w tym matryc, w miejscach znajdujących się poza siedzibą wykonywania działalności;
 - 6) dotyczące rozporządzenia urządzeniami do produkcji i zwielokrotniania nośników optycznych.
5. Wpisowi podlegają również zmiany i uzupełnienia danych zamieszczonych w rejestrze.

§ 2.

1. Wpisów w rejestrze dokonuje się na podstawie informacji przekazanych przez przedsiębiorców.
2. Przedsiębiorcy przekazują informacje w formie dokumentowej lub elektronicznej na formularzach.
3. Ustala się wzory formularzy, określone w załącznikach nr 1-5 do rozporządzenia.
4. Przedsiębiorca przekazuje raz na trzy miesiące po dwa egzemplarze wytłoczonych nośników optycznych.

§ 3.

1. Dla każdego przedsiębiorcy podlegającego wpisowi prowadzi się akta rejestrowe obejmujące dokumenty stanowiące podstawę wpisu do rejestru.
2. Akta rejestrowe nie mogą być udostępniane osobom trzecim.

§ 4.

Rejestr jest jawny. Każdy może żądać udzielenia informacji objętych wpisem do rejestru przez złożenie zapytania w dowolnej formie w odniesieniu do konkretnych przedsiębiorców.

§ 5.

1. Producenci stosują Kody Identyfikacji Źródła (kody SID) opracowane przez Międzynarodową Federację Przemysłu Fonograficznego IFPI we współpracy z Philips International B.V.
2. Producenci dysków optycznych stosują kod SID formy (Mould SID Code).
3. Producenci części produkcyjnych stosują kod SID wzorca szklanego (Mastering

²⁾ Zmiany ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 128, poz. 1402, z 2002 r. Nr 126, poz. 1068 i Nr 197, poz. 1662, z 2003 r. Nr 166, poz. 1610 oraz z 2004 r. Nr ..., poz.)

SID Code), zwany też Kodem LBR SID.

4. Sposób zamieszczania kodów, o których mowa w ust. 1 i 2 określa załącznik nr 6 do rozporządzenia.

§ 6.

Rozporządzenie wchodzi w życie

MINISTER KULTURY

Załączniki do rozporządzenia
Ministra Kultury
z dnia
(poz.)
Załącznik nr 1

Wzór

Dane FIRMY

Nazwa Firmy:

Ulica:

Kod:

Miasto:

NIP:

REGON:

Nr Rejestru (Ewidencji):

Miejsce prowadzenia działalności:

Osoby odpowiedzialne do występowania:

Wzór

Dane dotyczące urządzeń do produkcji i zwielokrotniania nośników optycznych

RODZAJ PRODUKCJI	KOD FORMY	KOD MATRYCY	MASZYNA/ URZĄDZENIE	NAZWA	PRODUCENT	TYP	NUMER SERYJNY	ROK PRODUKCJI	ROK INSTALACJI
---------------------	--------------	----------------	------------------------	-------	-----------	-----	------------------	------------------	-------------------

Wzór

Zbiorcza produkcja i rodzaj nośnika

NAZWA PRODUKTU	WYKONAWCA	ILOŚĆ	ZLECENIODAWCA	DATA PRODUKCJI	NOŚNIK	KOD MATRYCY	KOD FORMY
-------------------	-----------	-------	---------------	-------------------	--------	----------------	--------------

Wzór

Informacja o wykonaniu zamówień w tym matryc w miejscach poza siedzibą wykonywania zgłoszonej działalności

NAZWA PRODUKTU	WYKONAWCA	ZLECENIODAWCA	DATA PRODUKCJI	NOŚNIK	KOD MATRYCY	KOD FORMY	NUMER MATRYCY	MIEJSCE WYKONANIA MATRYCY
-------------------	-----------	---------------	-------------------	--------	----------------	--------------	------------------	---------------------------------

Wzór

Informacja o rozporządzeniu urządzeniami do produkcji i zwielokrotniania nośników optycznych

RODZAJ MASZYNA/ URZĄDZENIE	NAZWA	PRODUCENT	TYP	NUMER SERYJNY	ROK PRODUKCJI	ROK INSTALACJI	DATA ZBYCIA	NAZWA NABYWCY	ADRES NABYWCY
----------------------------------	-------	-----------	-----	------------------	------------------	-------------------	----------------	------------------	------------------

I. Stosowanie kodu SID formy (*Mould SID Code*).

1. Każdy stosowany kod SID formy składa się ze znaku "IFPI" oraz następującego po nim kodu czterech lub pięciu znaków. Ostatnie dwa znaki kodu ustala przedsiębiorca, który ma obowiązek dopilnować, aby na każdej formie (*mould*) znajdującej się pod jego kontrolą, włącznie z zapasowymi, znajdował się odrębny kod SID.
2. Kod SID formy wryty jest na lustrzanej części formy (*mould*) w taki sposób, aby był umieszczany na powierzchni odczytu (odtworzenia) nośnika optycznego w trakcie procesu produkcji.
3. Kod SID formy nie może być wryty na żadnej części łatwo usuwalnej, ani umieszczany na drugiej stronie nośnika optycznego.
4. Kod SID formy umieszczany jest w promieniu od 7.5 mm do 22 mm od środka nośnika optycznego.
5. Czcionka kodu SID formy ma od 0.5 mm do 1.0 mm wysokości.
6. Kod SID formy jest wryty na głębokość od 10 do 25 mikronów i jest czytelny przez cały okres używalności formy (*mould*).
7. Kod SID formy jest odczytywany od lewej do prawej patrząc po stronie odczytu (odtworzenia) nośnika optycznego.
8. Znaki "IFPI" są wryte wielkimi literami, w układzie liniowym lub promienistym.

II. Dodatkowe wymagania dla formatów nośników optycznych o wysokiej gęstości, takich jak SACD i DVD.

1. Kod SID formy nie może być umieszczany w miejscu, które zasłania kod SID wzorca szklanego (*Mastering SID Code*) lub inne znaki definiowane przez użytkownika.
2. Kod SID formy umieszczany jest na wszystkich warstwach niezależnie od tego, czy zawierają one treść programu, czy nie, włącznie z czystymi nośnikami optycznymi i nośnikami optycznymi z możliwością nagrywania.
3. Kod SID formy nie może być umieszczany na części zaciskowej.
4. Kod SID formy musi być czytelny od lewej do prawej patrząc od zewnętrznej

strony nośnika optycznego.

5. Drukowanie na kodzie SID formy w celach dekoracyjnych jest dozwolone jedynie na nośnikach optycznych o dużej gęstości.

III. Stosowanie kodu SID wzorca szklanego przez producenta części produkcyjnych.

1. Każdy wydany kod SID wzorca szklanego składa się ze znaków "IFPI" oraz następującego po nich kodu czterech, pięciu lub sześciu znaków zaczynającego się od litery „L”. Przedsiębiorca otrzyma partię kolejnych kodów i ma obowiązek przypisania odrębnego kodu do każdego procesora sygnału lub nagrywarki laserowej (LBR), w zależności od tego, które z będących pod jego kontrolą urządzeń do wytwarzania wzorca (masteringu) zostało przystosowane do oznaczania kodem SID.
2. Kod SID wzorca szklanego nadawany jest programowo przy wytwarzaniu wzorca i zamieszczany bezpośrednio na wzorcu.
3. Kod SID wzorca szklanego umieszczany jest w promieniu od 18.0 mm do 22 mm od środka nośnika optycznego.
4. Czcionka kod SID wzorca szklanego ma 0.5 mm wysokości.
5. Kod SID wzorca szklanego umieszczany jest na metalizowanym obszarze nośnika optycznego.
6. Kod SID wzorca szklanego jest czytelny bez konieczności powiększenia.
7. Kod SID wzorca szklanego będzie czytelny od lewej do prawej patrząc po stronie odczytu (odtworzenia) nośnika optycznego.
8. Kod SID wzorca szklanego umieszczony jest bądź w oprogramowaniu układowym nagrywarki laserowej (tzn. w oprogramowaniu stanowiącym integralną część urządzenia, nie będącą bezpośrednio dostępną dla osoby obsługującej maszynę), bądź w układzie kontroli systemu (tzn. systemie przetwarzania sygnału, który kontroluje działanie nagrywarki laserowej) w taki sposób, aby operator systemu nie mógł zmienić kodu.

IV. Dodatkowe wymagania dla formatów dysków optycznych o wysokiej gęstości, takich jak SACD i DVD.

1. Kod SID wzorca szklanego nie może być zasłonięty przez pierścień mocujący.

2. Opcje dla różnych formatów nośników optycznych o wysokiej gęstości.
 - a) Dla jednostronnego nośnika optycznego o jednej warstwie.

Jeżeli pusta strona nośnika optycznego jest wykonana ze złomowych dysków programowych, będzie nosić kod SID nawet, jeżeli nie jest metalizowana.
 - b) Dla jednostronnego nośnika optycznego o dwóch warstwach.

Kod SID wzorca szklanego musi być nagrany tak dla warstwy 1 jak i warstwy 0. Przynajmniej jeden z kodów SID wzorca szklanego – dla warstwy 1 lub warstwy 0 – musi być wyraźnie czytelny.
 - c) dla dwustronnego nośnika optycznego o jednej warstwie.

Kod SID wzorca szklanego musi być nagrany na obu stronach nośnika optycznego. Kod SID wzorca szklanego powinien być wyraźnie czytelny, jednak uznaje się możliwość przysłonięcia kodu z uwagi na ograniczenia obszaru zadrukowanego.

Dodatkowe wymogi:

Na każdym nagrany nośniku optycznym znajdować się będzie numer matrycy (*stamper number*), nadawany indywidualnie dla danej treści.

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia określa zasady prowadzenia rejestru informacji przekazywanych Ministrowi Kultury przez przedsiębiorców prowadzących działalność polegającą na produkcji i zwielokrotnianiu nośników optycznych, w szczególności tryb dostarczania informacji przez przedsiębiorcę oraz wzory odpowiednich formularzy, a także rodzaje kodów identyfikacyjnych zgodnych ze standardami międzynarodowymi w tym zakresie.

Proponowane w projekcie Rozporządzenia rozwiązania są zgodne ze standardami międzynarodowymi opracowanymi przez Międzynarodową Federację Przemysłu Fonograficznego (International Federation of The Phonographic Industry) i stosowanymi przez największe tłocznie płyt w Polsce i na świecie.

Regulacje ustawowe wraz z projektowanym rozporządzeniem pozwolą osiągnąć cele określone w uzasadnieniu do projektu ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych w odniesieniu do nowoprojektowanego Rozdziału 12¹ „Kontrola produkcji nośników optycznych”. Regulacja spowoduje pozytywne skutki polegające na zahamowaniu i zapobieżeniu w przyszłości produkcji nielegalnych nośników optycznych przez tłocznie znajdujące się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Projekt rozporządzenia zostanie poddany konsultacji społecznej.

Z punktu widzenia oceny skutków regulacji rozporządzenie Ministra Kultury w sprawie prowadzenia rejestru informacji dotyczących produkcji nośników optycznych oraz kodów identyfikacyjnych nie będzie miało wpływu na dochody i wydatki budżetu państwa, rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki, sytuację i rozwój regionalny.

DYREKTYWA 2001/29/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

z dnia 22 maja 2001 r.

w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 47 ust. 2, art. 55 i art. 95,

uwzględniając wniosek Komisji¹,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno - Społecznego²,

stanowiąc zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 251 Traktatu³,

a także mając na uwadze, co następuje:

- 1) Traktat przewiduje ustanowienie rynku wewnętrznego i instytucji systemu zapewniającego niezakłóconą konkurencję na rynku wewnętrznego. Do realizacji tych celów przyczynia się harmonizacja ustawodawstw Państw Członkowskich w zakresie praw autorskich i pokrewnych.
- 2) Rada Europejska na spotkaniu na Korfu w dniach 24-25 czerwca 1994 r. podkreśliła konieczność stworzenia ogólnych i elastycznych ram prawnych na poziomie Wspólnoty dla wspierania rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Europie. Zakłada to między innymi istnienie rynku wewnętrznego dla nowych produktów i usług. Została już przyjęta lub jest w drodze przyjęcia ważna legislacja wspólnotowa zmierzająca do zapewnienia takich ram regulacyjnych. Prawo autorskie i prawa pokrewne odgrywają w tym kontekście istotną rolę, ponieważ chronią one i wspierają doskonalenie i sprzedaż nowych produktów i usług jak również tworzenie i wykorzystanie ich twórczej treści.
- 3) Planowana harmonizacja przyczyni się do wprowadzenia w życie czterech wolności rynku wewnętrznego i dotyczy zgodności z podstawowymi zasadami prawa, a w szczególności prawa własności, włączając własność intelektualną oraz wolność słowa i interes publiczny.
- 4) Zharmonizowane ramy prawne w zakresie praw autorskich i pokrewnych, poprawiając pewność prawną, a zarazem zapewniając wysoki poziom ochrony własności intelektualnej, sprzyjają poważnym inwestycjom w twórcze i nowatorskie działania, a w

¹ Dz.U. nr C 108 z 7.04.1998, str. 6 oraz Dz.U. nr C 180 z 25.06.1999, str. 6.

² Dz.U. nr C 407 z 28.12.1998, str. 30.

³ Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 10 lutego 1999 r. (Dz.U. nr C 15, z 28.05.1999, str. 171), wspólne stanowisko Rady z dnia 28 września 2000 r. (Dz.U. nr C 34, z 1.12.2000, str. 1) oraz decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 lutego 2001 (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym). Decyzja Rady z dnia 9 kwietnia 2001 r.

szczególności w infrastrukturę sieci i prowadzą do wzrostu i większej konkurencyjności przemysłu europejskiego i to zarówno w obszarze dostawy treści jak i technologii informatycznych, a w bardziej ogólny sposób, w wielu obszarach przemysłu i kultury. Zapewni to ochronę istniejących i zachęci do tworzenia nowych miejsc pracy.

- 5) Rozwój technologiczny zwiększył i zróżnicował wskaźniki kreatywności, produkcji i eksploatacji. O ile ochrona własności intelektualnej nie wymaga żadnej nowej koncepcji, obecne prawo w zakresie praw autorskich i pokrewnych będzie należało dostosować i uzupełnić, aby należycie uwzględnione były takie realia ekonomiczne jak pojawienie się nowych form eksploatacji.
- 6) Bez harmonizacji na szczeblu Wspólnoty, procesy legislacyjne na poziomie krajowym, które już zapoczątkowane przez wiele Państw Członkowskich, aby sprostać wyzwaniom technologicznym, mogłyby pociągnąć za sobą powstanie istotnych różnic w dziedzinie ochrony, a w związku z tym stworzyć ograniczenia dla swobodnego przepływu usług i towarów zawierających elementy objęte własnością intelektualną lub opierających się na takich elementach, co spowodowałoby ponowny podział rynku wewnętrznego i niespójności natury legislacyjne. Wpływ tych różnic w zakresie ustawodawstwa i niepewności prawa stanie się bardziej odczuwalny wraz z rozwojem społeczeństwa informacyjnego, w którym już teraz znacznie nasiliło się transgraniczne wykorzystywanie własności intelektualnej. Rozwój ten musi być kontynuowany. Znaczne różnice prawne i niepewności w odniesieniu do ochrony prawnej mogą ograniczyć uzyskanie korzyści dla nowych produktów i usług chronionych przez prawo autorskie i prawa pokrewne.
- 7) Dlatego istniejące ramy prawa wspólnotowego odnoszące się do ochrony praw autorskich i pokrewnych powinny zostać dostosowane i uzupełnione w takim stopniu, jaki jest konieczny dla prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego. W tym celu, należy dostosować przepisy krajowe w zakresie praw autorskich i pokrewnych, które są zróżnicowane w poszczególnych Państwach Członkowskich lub powodują niepewność prawną utrudniającą sprawne funkcjonowanie rynku wewnętrznego i prawidłowy rozwój społeczeństwa informacyjnego w Europie oraz należy unikać niezgodnych reakcji krajowych na rozwój technologiczny, natomiast nie należy usuwać lub zapobiegać powstawaniu różnic, które nie naruszają funkcjonowania rynku wewnętrznego.
- 8) Różne skutki socjalne, społeczne lub kulturalne w społeczeństwie informacyjnym sprawiają, że zachodzi konieczność uwzględnienia szczególnych cech zawartości produktów i usług.
- 9) Wszelka harmonizacja praw autorskich i pokrewnych opiera się na wysokim poziomie ochrony, odkąd prawa te mają zasadnicze znaczenie dla twórczości intelektualnej. Ich ochrona zapewnia utrzymanie i rozwój kreatywności w interesie autorów, artystów wykonawców, producentów, konsumentów, kultury i gospodarki jak również szerokiej publiczności. Własność intelektualną uznano, więc za integralną część własności.
- 10) Autorzy i artyści wykonawcy, aby móc kontynuować swoją twórczą i artystyczną pracę, muszą otrzymywać stosowne wynagrodzenie za korzystanie z ich utworów, tak samo jak producenci, aby móc finansować tę pracę. Wytworzenie produktów takich jak fonogramy, filmy lub produkty multimedialne oraz takie usługi jak usługi „na żądanie”

wymagają znacznych nakładów inwestycyjnych. Dla zagwarantowania takiego wynagrodzenia i uzyskania zadowalającego przychodu z tych inwestycji konieczna jest właściwa ochrona prawa własności intelektualnej;

- 11) Skuteczny i ścisły system ochrony praw autorskich i pokrewnych jest jednym z głównych sposobów zapewniających powstawanie twórczości kulturalnej w Europie i uzyskanie niezbędnych środków oraz zachowanie niezależności i godności dla twórców i artystów wykonawców.
- 12) Bardzo ważne jest również, z kulturowego punktu widzenia, otoczenie właściwą ochroną utworów chronionych przez prawo autorskie oraz przedmiotów ujętych w prawach pokrewnych. Art. 151 Traktatu nakłada na Wspólnotę obowiązek uwzględniania w swoim działaniu aspektów kulturalnych.
- 13) Wspólne poszukiwania i spójne wykorzystywanie na poziomie europejskim środków technicznych służących zabezpieczeniu utworów i innych przedmiotów objętych ochroną oraz zapewnieniu niezbędnych informacji o prawach są niezbędne ze względu na to, że ostatecznym celem tych środków jest wykonanie zasad i gwarancji przewidzianych przez prawo.
- 14) Niniejsza dyrektywa powinna wspierać naukę i kulturę poprzez ochronę utworów i innych przedmiotów objętych ochroną jednocześnie dopuszczając pewne wyjątki i ograniczenia w interesie publicznym dla potrzeb edukacji i nauczania.
- 15) Konferencja Dyplomatyczna, która odbyła się w grudniu 1996 r. pod patronatem Światowej Organizacji Własności Intelektualnej (WIPO), doprowadziła do przyjęcia dwóch nowych Traktatów, Traktatu WIPO o prawie autorskim i Traktatu WIPO o artystycznych wykonaniach i nagraniach, które dotyczą odpowiedniej ochrony autorów i ochrony artystów wykonawców oraz producentów fonogramów. Traktaty te istotnie uaktualniają międzynarodową ochronę praw autorskich oraz pokrewnych, również w odniesieniu do tego, co nazywane jest „agendą cyfrową” i poprawiają środki walki z piractwem w skali ogólnoswiatowej. Wspólnota i większość Państw Członkowskich podpisały już Traktaty i obecnie we Wspólnocie i Państwach Członkowskich trwa procedura ratyfikacyjna. Niniejsza dyrektywa również zmierza do wdrożenia niektórych z tych nowych zobowiązań międzynarodowych.
- 16) Odpowiedzialność związana z działaniami w środowisku sieciowym dotyczy nie tylko praw autorskich i pokrewnych lecz również takich obszarów jak zniesławienie, wprowadzająca w błąd reklama lub naruszenie znaków towarowych i jest skierowana horyzontalnie w dyrektywie 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług świadczonych w społeczeństwie informacyjnym, a w szczególności handlu elektronicznego na rynku wewnętrznym („dyrektywa o handlu elektronicznym”)⁴, która wyjaśnia i harmonizuje różne kwestie prawne dotyczące usług świadczonych w społeczeństwie informacyjnym, w tym w dziedzinie handlu elektronicznego. Niniejszą dyrektywę należy wdrożyć w terminie analogicznym do terminu wyznaczonego dla dyrektywy o handlu elektronicznym, uwzględniając, że wspomniana dyrektywa ustanawia zharmonizowane ramy zasad i przepisów dotyczących, między innymi, niektórych istotnych części

⁴ Dz.U. nr L 178 z 17.07.2000, str. 1.

niniejszej dyrektywy. Niniejsza dyrektywa nie narusza przepisów dotyczących odpowiedzialności zawartych w wymienionej dyrektywie.

- 17) Konieczne jest, zwłaszcza w świetle wymagań wynikających z środowiska cyfrowego, zapewnienie, że organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi osiągną wyższy poziom racjonalizacji i przejrzystości w odniesieniu do zgodności z zasadami konkurencji.
- 18) Niniejsza dyrektywa nie narusza ustaleń w Państwach Członkowskich dotyczących metod administrowania prawami, takimi jak rozszerzone licencje zbiorowe.
- 19) Autorskie prawa osobiste będą wykonywane zgodnie z ustawodawstwem Państw Członkowskich i postanowieniami Konwencji Berneńskiej o ochronie dzieł literackich i artystycznych, Traktatu WIPO o prawie autorskim i Traktatu WIPO o artystycznych wykonaniach i nagraniach. Takie autorskie prawa osobiste pozostają poza zakresem obowiązywania niniejszej dyrektywy.
- 20) Niniejsza dyrektywa opiera się na zasadach i regułach już ustanowionych przez dyrektywy obowiązujące w tym obszarze, w szczególności w dyrektywach nr 91/250/EWG⁵, 92/100/EWG⁶, 93/83/EWG⁷, 93/98/EWG⁸ i 96/9/WE⁹ i rozwija te zasady i reguły oraz umieszcza je w perspektywie społeczeństwa informacyjnego. Przepisy niniejszej dyrektywy nie naruszają przepisów wyżej wymienionych dyrektyw, chyba że niniejsza dyrektywa stanowi inaczej.
- 21) Niniejsza dyrektywa powinna określić zakres czynności objętych prawem do zwielokrotnienia utworu, w odniesieniu do różnych beneficjentów. Należy to określić zgodnie z *acquis communautaire*. W celu zapewnienia bezpieczeństwa prawnego w obrębie rynku wewnętrznego w sposób szeroki należy określić definicje tych czynności.
- 22) W celu właściwego wsparcia dla upowszechniania kultury nie można zrezygnować ze ścisłej ochrony praw autorskich i tolerować nielegalnych form dystrybucji sfalszowanych lub pirackich utworów.
- 23) Niniejsza dyrektywa powinna bardziej zharmonizować obowiązujące prawo autora do publicznego udostępniania utworu. Prawo to należy rozumieć w szerszym znaczeniu, jako obejmujące każde udostępnianie utworu odbiorcom nieznajdującym się w miejscu, z którego przekazywanie pochodzi. Prawo to obejmuje każdą publiczną transmisję lub retransmisję utworów, drogą przewodową lub bezprzewodową, w tym nadawanie programów; Prawo to nie powinno obejmować żadnych innych działań.

⁵ Dyrektywa Rady 91/250/EWG z dnia 14 maja 1991 r. w sprawie ochrony prawnej programów komputerowych (Dz.U. nr L 122 z 17.05.1991, str. 42). Dyrektywa zmieniona dyrektywą 93/98/EWG.

⁶ Dyrektywa Rady 92/100/EWG z dnia 19 listopada 1992 r. w sprawie prawa najmu i użyczenia oraz niektórych praw pokrewnych prawu autorskiemu w zakresie własności intelektualnej (Dz.U. nr L 346 z 27.11.1992, str. 61). Dyrektywa zmieniona dyrektywą 93/98/EWG.

⁷ Dyrektywa Rady 93/83/EWG z dnia 27 września 1993 r. w sprawie koordynacji niektórych zasad dotyczących praw autorskiego oraz praw pokrewnych stosowanych w odniesieniu do przekazu satelitarnego oraz retransmisji drogą kablową (Dz.U. nr L 248 z 6.10.1993, str. 15).

⁸ Dyrektywa Rady 93/98/EWG z dnia 29 października 1993 r. w sprawie harmonizacji czasu ochrony prawa autorskiego i niektórych praw pokrewnych (Dz.U. nr L 290 z 24.11.1993, str. 9).

⁹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 96/9/WE z dnia 11 marca 1996 r. w sprawie ochrony prawnej baz danych (Dz.U. nr L 77, z 27.03.1996, str. 20).

- 24) Prawo podawania do publicznej wiadomości przedmiotów objętych ochroną określonych w art. 3 ust. 2 należy rozumieć jako prawo obejmujące wszystkie czynności polegające na udostępnieniu takich przedmiotów odbiorcom nieznajdującym się w miejscu, z którego przedmiot objęty ochroną jest podawany do wiadomości i nieobejmujące jakichkolwiek innych czynności.
- 25) Niepewność prawna dotycząca charakteru i poziomu ochrony czynności związanych z transmisją na żądanie, przy wykorzystaniu sieci, utworów chronionych prawem autorskim i przedmiotów objętych prawami pokrewnymi powinna być usunięta poprzez wprowadzenie zharmonizowanej ochrony na poziomie Wspólnoty. Należy jasno określić, że każdy podmiot praw autorskich uznany przez niniejszą dyrektywę ma wyłączone prawo do podawania do publicznej wiadomości utworów chronionych prawem autorskim lub każdego innego przedmiotu objętego ochroną, na drodze interaktywnej transmisji na żądanie. Takie interaktywne transmisje na żądanie charakteryzują się tym, że każdy może mieć do nich dostęp w wybranym przez siebie miejscu i czasie.
- 26) W odniesieniu do udostępniania przez nadawców programów, w ramach usług na żądanie, swoich produkcji radiowych lub telewizyjnych zawierających jako integralną część tej produkcji muzykę z fonogramów znajdujących się w sprzedaży, należy wspierać zbiorowe ustalenia związane z licencjonowaniem w celu ułatwienia przejrzystości danych praw.
- 27) Zwykle dostarczenie urządzeń przeznaczonych do umożliwienia lub dokonania przekazu nie stanowi samo w sobie przekazania w rozumieniu niniejszej dyrektywy.
- 28) Ochrona prawa autorskiego na mocy niniejszej dyrektywy obejmuje wyłączone prawo do kontrolowania dystrybucji utworu w postaci materialnego nośnika. Pierwsza sprzedaż na obszarze Wspólnoty oryginału utworu lub jego kopii przez podmiot praw autorskich lub za jego zezwoleniem, wyczerpuje całkowicie prawo do kontrolowania odprzedaży tego przedmiotu na obszarze Wspólnoty. Prawo to nie powinno zostać wyczerpane w wyniku sprzedaży oryginału lub jego kopii poza obszarem Wspólnoty przez podmiot praw autorskich lub za jego zezwoleniem. Prawa autora do najmu i użyczenia zostały określone w dyrektywie nr 92/100/EWG. Prawo do rozpowszechniania przewidziane w niniejszej dyrektywie nie narusza przepisów w zakresie praw do najmu i użyczenia znajdujących się w rozdziale I wymienionej dyrektywy.
- 29) Problem całkowitego wykorzystania nie powstaje w przypadku usług, w szczególności usług świadczonych przez Internet. Dotyczy to również materialnych kopii utworu lub innego przedmiotu objętego ochroną, wykonanych przez użytkownika takiej usługi za zezwoleniem podmiotu praw autorskich. Stąd, to samo stosuje się do najmu i użyczenia oryginału utworu lub jego kopii, które ze względu na swój charakter są usługami. W przeciwieństwie do CD-ROM lub CD-I, gdzie własność intelektualna ma postać materialnego nośnika, mianowicie to znaczy rzeczy, każda usługa świadczona przez Internet stanowi w istocie czynność, na którą należy uzyskać zezwolenie, o ile tak stanowi prawo autorskie lub prawo pokrewne.

- 30) Prawa określone w niniejszej dyrektywie mogą być przenoszone, powierzane lub być przedmiotem umowy licencyjnej, z zastrzeżeniem właściwych ustawodawstw krajowych w sprawie praw autorskich i pokrewnych.
- 31) Należy zabezpieczyć właściwą równowagę praw i interesów między różnymi kategoriami podmiotów praw autorskich, jak również między nimi a użytkownikami przedmiotów objętych ochroną. Istniejące wyjątki i ograniczenia praw, takie, jakie przewidziane zostały przez Państwa Członkowskie, należy ponownie rozpatrzyć z uwzględnieniem nowego środowiska elektronicznego. Istniejące różnice w wyjątkach i ograniczeniach wobec niektórych zastrzeżonych czynności mają bezpośredni negatywny wpływ na funkcjonowanie rynku wewnętrznego w dziedzinie praw autorskich i pokrewnych. Różnice te mogłyby się uwidocznić wraz z dalszym rozwojem korzystania z utworów w działalności transgranicznej i działalności prowadzonej pomiędzy granicami. Dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego, wyjątki te i ograniczenia należy określić w bardziej jednolity sposób. Stopień harmonizacji tych wyjątków powinien być oparty na ich wpływie na prawidłowe funkcjonowanie rynku wewnętrznego.
- 32) Niniejsza dyrektywa zawiera wyczerpujące wyliczenie wyjątków i ograniczeń dla prawa do zwielokrotniania i prawa do publicznego udostępniania utworu. Niektóre wyjątki lub ograniczenia odnoszą się jedynie do prawa, do zwielokrotniania, jeżeli jest to właściwe. Lista w należyty sposób uwzględnia różnorodność tradycji prawnych Państw Członkowskich, a jednocześnie ma za zadanie zapewnić funkcjonowanie rynku wewnętrznego. Państwa Członkowskie powinny w sposób spójny stosować te wyjątki i ograniczenia, co zostanie ustalone podczas oceniania wdrożenia przepisów w przyszłości.
- 33) Od wyłącznego prawa do zwielokrotniania utworu powinien być uczyniony wyjątek mający na celu zezwalanie na niektóre tymczasowe czynności zwielokrotniania, które mają charakter przejściowy lub dodatkowy, stanowią integralną i podstawową część procesu technologicznego i wykonywane są wyłącznie w celu albo skutecznej transmisji w sieci wśród osób trzecich przez pośrednika albo w celu umożliwienia legalnego wykorzystania utworu lub innego przedmiotu objętego ochroną. Dane czynności zwielokrotniania nie powinny mieć same w sobie żadnej wartości ekonomicznej. O ile spełniają one te warunki, wyjątek ten obejmuje czynności pozwalające na przeglądanie, jak również czynności wprowadzania do pamięci podręcznej, w tym czynności, które umożliwiają skuteczne funkcjonowanie systemów transmisji, z zastrzeżeniem, że pośrednik nie zmieni informacji i nie będzie utrudniał legalnego wykorzystania technologii, powszechnie uznanej i stosowanej przez przemysł, w celu uzyskania danych w sprawie wykorzystania informacji. Korzystanie jest uważane za legalne, jeżeli zezwala na nie podmiot praw autorskich lub nie jest ono ograniczone przez prawo.
- 34) Państwa Członkowskie powinny mieć możliwość uwzględniania pewnych wyjątków i ograniczeń w niektórych przypadkach do celów edukacyjnych lub naukowych, na rzecz instytucji publicznych takich jak biblioteki i archiwa, do celów sprawozdawczości w zakresie aktualnych wydarzeń, do cytowania, na użytek osób niepełnosprawnych, do celów bezpieczeństwa publicznego oraz do wykorzystania w postępowaniach administracyjnych lub sądowych.

- 35) W niektórych przypadkach dotyczących wyjątków lub ograniczeń, podmioty praw autorskich powinny otrzymać godziwą rekompensatę jako wynagrodzenie za korzystanie z ich utworów lub innych przedmiotów objętych ochroną. Przy określaniu formy, szczegółowych warunków i ewentualnej wysokości takiej godziwej rekompensaty, należy uwzględnić okoliczności każdego przypadku. Przy ocenie tych okoliczności pomocnym kryterium byłaby potencjalna szkoda poniesiona przez podmiot praw autorskich w wyniku danej czynności. W przypadku, gdy podmiot praw autorskich przyjął już zapłatę w innej formie, na przykład jako strona opłaty licencyjnej, specjalna lub oddzielna zapłata może nie być należna. Wysokość godziwej rekompensaty musi uwzględniać stopień wykorzystania zabezpieczeń technicznych przewidzianych w niniejszej dyrektywie. W niektórych przypadkach, gdy szkoda poniesiona przez podmiot praw autorskich jest niewielka, może nie powstać żadne zobowiązanie do zapłaty.
- 36) Państwa Członkowskie mogą przewidzieć godziwą rekompensatę dla podmiotów praw autorskich, nawet jeżeli stosują one fakultatywne przepisy w sprawie wyjątków lub ograniczeń nie wymagających tej rekompensaty.
- 37) Istniejące systemy krajowe w zakresie reprografii nie stwarzają poważniejszych barier dla rynku wewnętrznego. Państwa Członkowskie powinny być upoważnione do uwzględnienia wyjątku lub ograniczenia w odniesieniu do reprografii.
- 38) Państwa Członkowskie powinny być upoważnione do uwzględnienia, za godziwą rekompensatą, wyjątku lub ograniczenia wobec prawa do zwielokrotniania dla niektórych rodzajów zwielokrotniania produktów dźwiękowych, wizualnych i audiowizualnych przeznaczonych do użytku prywatnego. Może to zawierać wprowadzenie lub utrzymanie systemów wynagradzania, których celem jest wynagrodzenie podmiotom praw autorskich poniesionej przez nie szkody. Pomimo tego, że różnice istniejące między tymi systemami wynagradzania przeszkadzają w prawidłowym funkcjonowaniu rynku wewnętrznego, nie powinny one, w odniesieniu do prywatnego zwielokrotniania na nośniku analogowym, mieć znaczącego wpływu na rozwój społeczeństwa informacyjnego. Prywatne cyfrowe kopiowanie może być bardziej rozpowszechnione i mieć większe znaczenie z ekonomicznego punktu widzenia. Należy, więc odpowiednio uwzględnić różnice między prywatnym cyfrowym i analogowym kopiowaniem oraz dokonać odpowiednich rozróżnień pomiędzy ich pewnymi aspektami.
- 39) Stosując wyjątek lub ograniczenie w przypadku kopii prywatnej, Państwa Członkowskie powinny należycie uwzględnić rozwój technologiczny i gospodarczy, w szczególności w odniesieniu do prywatnego cyfrowego kopiowania oraz systemów wynagradzania, gdy dostępne są skuteczne zabezpieczenia techniczne. Takie wyjątki lub ograniczenia nie powinny powstrzymywać korzystania ze środków technicznych lub ich wykorzystania przeciwko obchodzeniu zabezpieczeń.
- 40) Państwa Członkowskie mogą uwzględnić wyjątek lub ograniczenie na rzecz niektórych instytucji non - profit, takich jak ogólnodostępne biblioteki lub inne analogiczne instytucje, jak również archiwa. Jednakże, powinno to być ograniczone do niektórych szczególnych przypadków objętych prawem do zwielokrotniania. Taki wyjątek lub ograniczenie nie powinien pokrywać korzystania w ramach dostarczania przez Internet utworów lub innych przedmiotów objętych ochroną. Niniejsza dyrektywa nie powinna naruszać możliwości Państw Członkowskich do odstąpienia od wyłącznego prawa do

publicznego użyczenia, zgodnie z art. 5 dyrektywy 92/100/EWG. Stosowne jest promowanie specjalnych umów lub licencji, bez wprowadzania nierówności, wspierających takie instytucje i rozpowszechnianie celów, które realizują.

- 41) Przy stosowaniu wyjątku lub ograniczenia w przypadku ulotnych nagrań wykonywanych przez organizacje radiowe i telewizyjne, zakłada się, że urządzenia własne nadawców obejmują urządzenia osoby działającej w imieniu i na odpowiedzialność organizacji radiowych i telewizyjnych.
- 42) Przy stosowaniu wyjątku lub ograniczenia w niehandlowych celach edukacyjnych i badań naukowych, włączając nauczanie na odległość, niehandlowy charakter danej działalności powinien być określony przez samą działalność. Struktura organizacyjna i środki finansowania danej instytucji nie są w tym względzie elementami decydującymi.
- 43) W każdym przypadku istotne jest, aby Państwa Członkowskie przyjęły wszystkie konieczne środki w celu wspierania dostępu do utworów przez osoby niepełnosprawne, które mają utrudnione samodzielne korzystanie z utworów, biorąc pod uwagę dostępne formaty.
- 44) Stosowanie wyjątków i ograniczeń przewidzianych w niniejszej dyrektywie, powinno przebiegać zgodnie ze zobowiązaniami międzynarodowymi. Takie wyjątki i ograniczenia nie mogą być stosowane w sposób naruszający uzasadnione interesy podmiotu praw autorskich lub w sposób sprzeczny z normalnym wykorzystaniem jego utworu lub innego przedmiotu objętego ochroną. Przepisy dotyczące takich wyjątków lub ograniczeń w Państwach Członkowskich, powinny, w szczególności, należycie uwzględniać zwiększony wpływ gospodarczy, jaki wyjątki i ograniczenia mogą mieć w nowym środowisku elektronicznym. Dlatego, należy jeszcze bardziej ograniczyć zakres pewnych wyjątków lub ograniczeń w odniesieniu do nowego wykorzystania utworów chronionych prawem autorskim lub innych przedmiotów objętych ochroną.
- 45) Wyjątki i ograniczenia określone w art. 5 ust. 2, 3 i 4 nie powinny jednak stanowić przeszkody dla określenia stosunków umownych zmierzających do zapewnienia godziwej rekompensaty podmiotom praw autorskich w stopniu dozwolonym przez prawo krajowe.
- 46) Odwołanie się do mediacji mogłoby pomóc użytkownikom i podmiotom praw autorskich w rozstrzygnięciu sporów. Komisja, we współpracy z Państwami Członkowskimi w ramach Komitetu Kontaktowego powinna podjąć badania dotyczące nowych możliwości prawnych rozstrzygnięcia sporów dotyczących praw autorskich i pokrewnych.
- 47) Rozwój technologiczny pozwoli podmiotom praw autorskich wykorzystywać środki technologiczne mające na celu uniemożliwienie lub ograniczenie działań, na które nie zezwolili podmiotom praw autorskich, praw pokrewnych lub praw *sui generis* w odniesieniu do bazy danych. Istnieje jednak ryzyko rozwoju nielegalnych form działalności zmierzających do umożliwienia lub ułatwienia obchodzenia zabezpieczenia technicznego przewidzianego przez te środki. W celu uniknięcia wyrywkowych podejść prawnych, które mogą ograniczać funkcjonowanie rynku wewnętrznego, istnieje potrzeba zapewnienia zharmonizowanej ochrony prawnej przed obchodzeniem

skutecznych zabezpieczeń technologicznych oraz przeciw zaopatrzeniu w urządzenia i produkty lub usługi służące temu celowi.

- 48) Taka ochrona prawna powinna dotyczyć środków technologicznych, które pozwalają skutecznie ograniczyć działania, na które podmioty praw autorskich nie wydały zezwolenia, praw pokrewnych lub praw *sui generis* w odniesieniu do baz danych, nieutrudniając jednak normalnego funkcjonowania sprzętu elektronicznego i jego technologicznego rozwoju. Taka ochrona prawna nie zobowiązuje do projektowania urządzeń, produktów, części składowych lub usług odpowiadających środkom technologicznym, o ile te urządzenia, produkty, części składowe lub usługi nie są objęte zakazem art. 6. Taka ochrona prawna powinna respektować zasadę proporcjonalności i nie powinny być zabronione urządzenia lub działania, których istotny handlowy cel i wykorzystanie jest inny, niż obchodzenie ochronnych środków technicznych. Ochrona ta nie powinna w szczególności stanowić przeszkody dla badań nad kryptografią.
- 49) Ochrona prawna środków technologicznych nie narusza stosowania przepisów krajowych, które mogą zabraniać posiadania do celów prywatnych urządzeń, produktów lub części składowych przeznaczonych do obchodzenia środków technologicznych.
- 50) Taka zharmonizowana ochrona prawna nie wpływa na przepisy szczegółowe w sprawie ochrony, zgodnie z dyrektywą 91/250/EWG. W szczególności, nie powinna być stosowana do ochrony środków technologicznych używanych w powiązaniu z programami komputerowymi, która została wyłącznie podjęta w wyżej wymienionej dyrektywie. Nie powinna ona ani powstrzymywać ani utrudniać rozwoju lub wykorzystywania jakiegokolwiek środka umożliwiającego obchodzenie środków technicznych koniecznych dla wykonywania działań realizowanych zgodnie z art. 5 ust. 3 lub art. 6 dyrektywy 91/250/EWG. Art. 5 i 6 niniejszej dyrektywy w sposób wyłączny przewidują wyjątki dotyczące stosowanych wyłącznych praw obowiązujących w odniesieniu do programów komputerowych.
- 51) Ochrona prawna środków technologicznych jest stosowana bez naruszenia postanowień dotyczących porządku publicznego określonego w art. 5 oraz bezpieczeństwa publicznego. Państwa Członkowskie powinny wspierać dobrowolne środki podejmowane przez podmioty praw autorskich, w tym zawieranie i stosowanie porozumień pomiędzy podmiotami praw autorskich a innymi zainteresowanymi stronami, aby możliwe było osiągnięcie celów niektórych wyjątków lub ograniczeń przewidzianych przez prawo krajowe zgodnie z niniejszą dyrektywą. W przypadku braku dobrowolnych środków lub umów, w rozsądnym terminie Państwa Członkowskie powinny podjąć stosowne środki w celu zapewnienia, że podmioty praw autorskich dostarczą beneficjentom takich wyjątków lub ograniczeń odpowiednie środki umożliwiające skorzystanie z tych wyjątków lub ograniczeń, przez zmianę już zastosowanego środka technologicznego lub poprzez zastosowanie innych środków. Jednakże, aby takie środki podejmowane przez podmioty praw autorskich, włączając umowy lub podejmowane przez Państwo Członkowskie nie były nadużywane, wszystkie środki technologiczne stosowane podczas wdrażania takich środków, powinny być chronione prawnie.
- 52) Przy stosowaniu wyjątku lub ograniczenia w przypadku prywatnego kopiowania zgodnie z art. 5 ust. 2 lit. b), Państwa Członkowskie powinny popierać korzystanie ze środków dobrowolnych, dzięki którym będzie zapewnione osiągnięcie celów takich

wyjątków lub ograniczeń. Jeżeli w rozsądnym terminie nie został podjęty żaden środek dobrowolny w celu umożliwienia zwielokrotniania do użytku prywatnego, Państwa Członkowskie mogą ustanowić środki, które pozwolą beneficjentom danego wyjątku lub ograniczenia na skorzystanie z niego. Środki dobrowolne podejmowane przez podmioty praw autorskich, włączając umowy pomiędzy podmiotami praw autorskich a innymi zainteresowanymi stronami, jak również środki podejmowane przez Państwa Członkowskie nie stanowią dla właścicieli praw autorskich przeszkody w korzystaniu ze środków technologicznych zgodnych z wyjątkami lub ograniczeniami w sprawie kopii przeznaczonych do użytku prywatnego przewidzianymi przez prawo krajowe zgodnie z art. 5 ust. 2 lit. b), z uwzględnieniem godziwej rekompensaty wymaganej w wyżej wymienionym przepisie oraz ewentualnego rozróżnienia pomiędzy różnorodnymi warunkami korzystania, zgodnie z art. 5 ust.5, jak na przykład kontrola liczby zwielokrotnień, Aby zapobiec nadużywaniu tych środków, każdy środek technologiczny stosowany przy ich wdrażaniu powinien korzystać z ochrony prawnej.

- 53) Ochrona środków technologicznych powinna zapewniać bezpieczne środowisko dla świadczenia interaktywnych usług na żądanie, w taki sposób, aby osoby postronne mogły mieć dostęp do utworów lub innych przedmiotów objętych ochroną w wybranym przez siebie miejscu i czasie. W przypadku, gdy usługi te są regulowane przez postanowienia umowne, nie stosuje się art. 6 ust. 4. akapit pierwszy i drugi. Inne niż interaktywne formy korzystania z Internetu nadal podlegają tym przepisom.
- 54) Dokonano znacznych postępów w dziedzinie międzynarodowej normalizacji technicznych systemów identyfikacji utworów i innych przedmiotów chronionych w formacie cyfrowym. W rozszerzającym się środowisku sieciowym istniejące różnice między środkami technologicznymi mogłyby doprowadzić wewnątrz Wspólnoty do niezgodności systemów. Należy wspierać kompatybilność i współdziałanie różnych systemów. Wysoce pożądane jest wspieranie rozwoju systemów globalnych.
- 55) Rozwój technologiczny ułatwi rozpowszechnianie utworów, w szczególności w systemach sieciowych i dlatego podmioty praw autorskich staną przed koniecznością zapewnienia lepszej identyfikacji utworu lub innego przedmiotu objętego ochroną twórcy lub każdego innego podmiotu praw autorskich oraz dostarczenia informacji o warunkach i sposobach korzystania z utworu lub innego przedmiotu objętego ochroną, w celu łatwiejszego zarządzania prawami, które są z nimi związane. Należy zachęcać podmioty praw autorskich do stosowania znaków wskazujących w szczególności, poza informacjami określonymi powyżej, czy zezwalają oni między innymi na rozpowszechnianie utworów lub innych przedmiotów objętych ochroną w systemach sieciowych.
- 56) Istnieje jednak niebezpieczeństwo, że mogą zostać podjęte bezprawne działania zmierzające do usunięcia lub zmodyfikowania elektronicznej informacji o zarządzaniu prawem autorskim dołączonej do egzemplarza dzieła lub do rozpowszechniania, wywiezienia w celu rozpowszechniania, nadawania, publicznego udostępniania lub podania do publicznej wiadomości utworów lub innych przedmiotów objętych ochroną, z których usunięto takie informacje bez zezwolenia. W celu uniknięcia niekompletnych podejść prawnych, które mogą ograniczać funkcjonowanie rynku wewnętrznego, konieczne jest zapewnienie zharmonizowanej ochrony prawnej przed wszelką taką działalnością.

- 57) Wymienione systemy informacji o zarządzaniu prawami mogą również, w zależności od ich przeznaczenia, przetwarzać dane osobowe dotyczące indywidualnego korzystania z przedmiotów objętych ochroną i pozwalać na śledzenie zachowań w Internecie. Te środki techniczne powinny, w ramach swoich funkcji technicznych, uwzględniać zabezpieczenia prywatności zgodnie z dyrektywą nr 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu tych danych.¹⁰
- 58) Państwa Członkowskie powinny przewidzieć skuteczne sankcje i zadośćuczynienie za naruszenie praw i zobowiązań wymienionych w niniejszej dyrektywie. Powinny one podjąć wszystkie niezbędne środki dla zapewnienia stosowania tych sankcji i środków naprawczych. Przewidziane sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające oraz powinny obejmować możliwość domagania się odszkodowania i/lub nakazu zadośćuczynienia oraz w razie potrzeby, przepadku naruszonych dóbr.
- 59) Usługi pośredników mogą być, w szczególności w środowisku cyfrowym, coraz częściej wykorzystywane przez osoby trzecie w działalności naruszającej prawa. W wielu przypadkach pośrednicy tacy mają najwięcej możliwości, aby zakończyć takie naruszenia. Dlatego, z zastrzeżeniem wszystkich innych dostępnych sankcji lub środków naprawczych, podmioty praw autorskich powinny mieć możliwość domagania się wydania zakazu skierowanego do pośrednika, który w sieci utrzymuje naruszenia praw autorskich utworu lub innego przedmiotu objętego ochroną przez osobę trzecią. Możliwość taka powinna być dostępna, nawet, jeżeli działania pośrednika stanowią przedmiot wyjątku na mocy art. 5. Warunki i metody dotyczące takich nakazów powinny być uregulowane w ramach prawa krajowego Państw Członkowskich.
- 60) Ochrona przewidziana przez niniejszą dyrektywę nie powinna naruszać krajowych lub wspólnotowych przepisów prawnych w innych obszarach, takich jak własność przemysłowa, ochrona danych, usługi związane z dostępem warunkowym, dostępem do dokumentów publicznych oraz zasada chronologii wykorzystywania medialnego, mogących mieć wpływ na ochronę praw autorskich lub pokrewnych.
- 61) W celu dostosowania się do postanowień Traktatu WIPO o wykonaniach i nagraniach dźwiękowych, należy zmienić dyrektywy 92/100/EWG i 93/98/EWG,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

ROZDZIAŁ I

CEL I ZAKRES

Artykuł 1

Zakres

1. Niniejsza dyrektywa dotyczy ochrony prawnej praw autorskich i pokrewnych w ramach rynku wewnętrznego, ze szczególnym uwzględnieniem społeczeństwa informacyjnego.

¹⁰ Dz.U. nr L 281 z 23.11.1995, str. 31.

2. Poza przypadkami wymienionymi w art. 11, niniejsza dyrektywa pozostawia niezmienione przepisy wspólnotowe i w żaden sposób nie narusza tych przepisów dotyczących:

- a) ochrony prawnej programów komputerowych;
- b) prawa najmu, prawa użyczenia i niektórych praw pokrewnych prawu autorskiemu w dziedzinie własności intelektualnej;
- c) praw autorskich i pokrewnych stosowanych do nadawania programów drogą satelitarną i retransmisji kablowej;
- d) czasu trwania ochrony praw autorskich i niektórych praw pokrewnych;
- e) ochrony prawnej baz danych.

ROZDZIAŁ II

PRAWA I WYJĄTKI

Artykuł 2

Prawo do zwielokrotniania utworu

Państwa Członkowskie przewidują wyłączone prawo do zezwalania lub zabrania bezpośredniego lub pośredniego, tymczasowego lub stałego zwielokrotniania utworu, przy wykorzystaniu wszelkich środków i w jakiegokolwiek formie, w całości lub częściowo:

- a) dla autorów, w odniesieniu do ich utworów;
- b) dla artystów wykonawców, w odniesieniu do utrwań ich przedstawień;
- c) dla producentów fonogramów, w odniesieniu do ich fonogramów;
- d) dla producentów pierwszych utrwań filmów - w odniesieniu do oryginału i kopii ich filmów;
- e) dla organizacji radiowych i telewizyjnych- w odniesieniu do utrwań ich programów, niezależnie od tego, czy te programy transmitowane są przewodowo lub bezprzewodowo, włączając drogę kablową lub satelitarną.

Artykuł 3

Prawo do publicznego udostępniania utworów i prawo podawania do publicznej wiadomości innych przedmiotów objętych ochroną

1. Państwa Członkowskie powinny zapewnić autorom wyłączone prawo do zezwalania lub zabrania na jakiegokolwiek publiczne udostępnianie ich utworów, drogą przewodową lub

bezprzewodową, włączając podawanie do publicznej wiadomości ich utworów w taki sposób, że osoby postronne mają do nich dostęp w wybranym przez siebie miejscu i czasie.

2. Państwa Członkowskie powinny przewidzieć wyłączone prawo do zezwalania lub zabrania na jakiegokolwiek podawanie do publicznej wiadomości utworów, drogą przewodową lub bezprzewodową, w taki sposób, że osoby postronne mają do nich dostęp w wybranym przez siebie miejscu i czasie:

- a) dla artystów wykonawców, w odniesieniu do utrwał ich przedstawień;
- b) dla producentów fonogramów, w odniesieniu do ich fonogramów;
- c) dla producentów pierwszych utrwał filmów, w odniesieniu do oryginału i kopii ich filmów;
- d) dla organizacji radiowych i telewizyjnych, w odniesieniu do utrwał ich programów, niezależnie od tego czy programy te są transmitowane przewodowo lub bezprzewodowo, włączając drogę kablową lub satelitarną.

3. Czynności publicznego udostępniania utworów i podawania do publicznej wiadomości określone w niniejszym artykule, powodują wyczerpania praw określonych w ust. 1 i 2.

Artykuł 4

Prawo do rozpowszechniania

1. Państwa Członkowskie powinny przewidzieć dla autorów wyłączone prawo do zezwalania lub zabrania na jakąkolwiek formę publicznego rozpowszechniania oryginału swoich utworów lub ich kopii w drodze sprzedaży lub w inny sposób.

2. Prawo do rozpowszechniania na obszarze Wspólnoty oryginału lub kopii danego utworu wyczerpuje się tylko w przypadku pierwszej sprzedaży danego przedmiotu lub innego przeniesienia własności na obszarze Wspólnoty przez podmiot praw autorskich lub za jego zezwoleniem.

Artykuł 5

Wyjątki i ograniczenia

1. Tymczasowe czynności zwielokrotniania określone w art. 2, które mają charakter przejściowy lub dodatkowy, które stanowią integralną i podstawową część procesu technologicznego i których jedynym celem jest umożliwienie:

- a) transmisji w sieci wśród osób trzecich przez pośrednika, lub
- b) legalnego korzystania

z utworu lub innego przedmiotu objętego ochroną i które nie mają odrębnego znaczenia ekonomicznego, będą wyłączone z prawa do zwielokrotniania określonego w art. 2.

2. Państwa Członkowskie mogą przewidzieć wyjątki lub ograniczenia w odniesieniu do prawa do zwielokrotniania określonego w art. 2, w następujących przypadkach:

- a) w odniesieniu do zwielokrotniania na papierze lub podobnym nośniku przy użyciu dowolnej techniki fotograficznej lub innego procesu przynoszącego podobny skutek, z wyjątkiem partytur, pod warunkiem, że podmioty praw autorskich otrzymają godziwą rekompensatę;
- b) w odniesieniu do zwielokrotniania na dowolnych nośnikach przez osobę fizyczną do prywatnego użytku i do celów ani bezpośrednio ani pośrednio handlowych, pod warunkiem, że podmioty praw autorskich otrzymają godziwą rekompensatę, uwzględniającą zastosowanie lub niezastosowanie środków technologicznych określonych w art. 6, w odniesieniu do danych utworów lub przedmiotów objętych ochroną;
- c) w odniesieniu do szczególnych czynności zwielokrotniania dokonywanym przez ogólnodostępne biblioteki, instytucji edukacyjnej lub muzea lub przez archiwa, które nie są skierowane na osiągnięcie bezpośredniej lub pośredniej korzyści gospodarczej lub handlowej;
- d) w odniesieniu do ulotnych nagrań dokonanych przez organizacje radiowe i telewizyjne przy pomocy własnego sprzętu i dla własnych programów; zachowanie tych nagrań w oficjalnych archiwach może być dozwolone ze względu na ich wyjątkową wartość dokumentalną;
- e) w odniesieniu do zwielokrotnień programów dokonywanych przez instytucje społeczne prowadzone w celach niehandlowych, takie jak szpitale lub więzienia, pod warunkiem, że podmioty praw autorskich otrzymają godziwą rekompensatę.

3. Państwa Członkowskie mogą przewidzieć wyjątki lub ograniczenia w odniesieniu do praw określonych w art. 2 i 3 w następujących przypadkach:

- a) korzystania wyłącznie w celach zilustrowania w ramach nauczania lub badań naukowych tak długo jak źródło, łącznie z nazwiskiem autora, zostanie podane, poza przypadkami, w których okaże się to niemożliwe i w stopniu uzasadnionym przez cel niehandlowy, który ma być osiągnięty;
- b) korzystania dla dobra osób niepełnosprawnych, jeżeli korzystanie odnosi się bezpośrednio do upośledzenia i nie ma handlowego charakteru, w rozmiarze, który wynika z tego upośledzenia;
- c) zwielokrotniania przez prasę, publiczne udostępnianie utworów i podawania do publicznej wiadomości aktualnych artykułów na tematy gospodarcze, polityczne lub religijne oraz utworów nadawanych lub innych przedmiotów objętych ochroną tego samego rodzaju, chyba, że korzystanie z nich zostało zastrzeżone i o ile zostanie wskazane źródło, włączając nazwisko autora lub korzystanie z utworów lub innych przedmiotów objętych ochroną w powiązaniu ze złożeniem sprawozdania o aktualnych wydarzeniach, w granicach uzasadnionych celem informacji, o ile zostanie podane źródło, łącznie z nazwiskiem autora poza przypadkami, w których okaże się to niemożliwe;

- d) cytowania do celów takich jak słowa krytyki lub recenzji, o ile dotyczy ono utworu lub innego przedmiotu objętego ochroną, który został już prawnie podany do publicznej wiadomości, o ile zostanie podane źródło, łącznie z nazwiskiem autora, poza przypadkami, w których okaże się to niemożliwe oraz o ile korzystanie odbywa się zgodnie z uczciwymi praktykami i w rozmiarze usprawiedliwionym przez szczególnie cel;
- e) korzystania do celów bezpieczeństwa publicznego lub w celu zapewnienia sprawnego przebiegu lub prowadzenia sprawozdań z procedur administracyjnych, parlamentarnych lub sądowych;
- f) korzystania z przemówień politycznych, jak również z fragmentów wykładów publicznie dostępnych lub podobnych utworów lub przedmiotów objętych ochroną, w granicach uzasadnionych celem informacji oraz o ile zostanie podane źródło, łącznie z nazwiskiem autora, poza przypadkami, w których okaże się to niemożliwe;
- g) korzystania podczas ceremonii religijnych lub oficjalnych imprez organizowanych przez władze publiczne;
- h) korzystania z utworów takich jak utwory architektoniczne lub rzeźby, wykonanych w celu umieszczenia ich na stałe w miejscach publicznych;
- i) niezamierzone włączenie utworu lub innego przedmiotu objętego ochroną do innego nośnika;
- j) korzystania w celach reklamowych dotyczących wystaw publicznych lub publicznej sprzedaży dzieł artystycznych, w stopniu koniecznym dla promocji danego wydarzenia, z wyłączeniem wszelkiego innego handlowego wykorzystania;
- k) korzystania do celów karykatury, parodii lub pastiszu;
- l) korzystania w związku z prezentacją lub naprawą sprzętu;
- m) korzystania z utworu artystycznego w formie budynku lub rysunku lub planu budynku w celu odbudowy tego budynku;
- n) korzystania poprzez udostępnienia lub podanie do wiadomości, w celu badań i prywatnych studiów, indywidualnym postronnym osobom z dzieł lub innych przedmiotów objętych ochroną, które nie podlegają zasadom zakupu lub licencji, znajdujących się w zbiorach instytucji określonych w ust. 2 lit. c), przy użyciu wyposażonych terminali w pomieszczeniach wymienionych instytucji;
- o) korzystania w niektórych innych przypadkach o mniejszym znaczeniu, jeśli wyjątki lub ograniczenia są już przewidziane w prawie krajowych i o ile dotyczy jedynie analogicznych form korzystania i nie narusza swobodnego obrotu towarów i usług na obszarze Wspólnoty bez naruszania innych wyjątków i ograniczeń zawartych w niniejszym artykule.

4. Jeżeli Państwa Członkowskie mogą przewidzieć wyjątek lub ograniczenie w odniesieniu do prawa do zwielokrotniania zgodnie z ust. 2 lub 3, mogą one również dopuścić wyjątek lub ograniczenie w odniesieniu do prawa rozpowszechniania określonego w art. 4, o ile ten wyjątek jest uzasadniony celem zezwolenia do zwielokrotniania.

5. Wyjątki i ograniczenia przewidziane w ust. 1, 2, 3 i 4 powinny jedynie być stosowane tylko w niektórych szczególnych przypadkach, które nie naruszają normalnego wykorzystania dzieła lub innego przedmiotu objętego ochroną, ani nie powodują nieuzasadnionej szkody dla uzasadnionych interesów podmiotów praw autorskich.

ROZDZIAŁ III

OCHRONA ŚRODKÓW TECHNOLOGICZNYCH I INFORMACJI O ZARZĄDZANIU PRAWAMI

Artykuł 6

Obowiązki w odniesieniu do środków technologicznych

1. Państwa Członkowskie przewidują stosowną ochronę prawną przed obchodzeniem skutecznych środków technologicznych przez daną osobę, której znane jest lub w zależności od okoliczności, musi być znane to, że zmierza on lub ona w tym celu.

2. Państwa Członkowskie przewidują stosowną ochronę prawną przed produkcją, przywozem, rozpowszechnianiem, sprzedażą, najmem, reklamą w celach sprzedaży lub najmu lub przed posiadaniem w celach handlowych urządzeń, produktów lub części składowych oraz świadczeniem usług, które:

- a) stanowią przedmiot promocji, reklamy lub sprzedaży w celu obejścia skutecznych środków technologicznych lub
- b) posiadają tylko ograniczony, mający handlowe znaczenie cel lub zastosowanie inne niż obejście skutecznych środków technologicznych, lub
- c) są głównie zaprojektowane, produkowane, dostosowane lub realizowane do celu umożliwienia lub ułatwienia obchodzenia skutecznych środków technologicznych.

3. Do celów niniejszej dyrektywy przez wyrażenie „środki technologiczne” rozumie się wszystkie technologie, urządzenia lub części składowe, które przy normalnym funkcjonowaniu są przeznaczone do powstrzymania lub ograniczenia czynności w odniesieniu do utworów lub innych przedmiotów objętych ochroną, które nie otrzymały zezwolenia od podmiotu prawa autorskich lub prawa pokrewnego prawu autorskiemu przewidzianego przez prawo lub prawa *sui generis* przewidzianego w rozdziale III dyrektywy 96/9/WE. Środki technologiczne uważa się za „skuteczne”, jeżeli korzystanie z chronionego utworu lub z innego przedmiotu objętego ochroną jest kontrolowane przez podmioty praw autorskich poprzez zastosowanie kodu dostępu lub mechanizmu zabezpieczenia, takiego jak szyfrowanie, zakłócanie lub każdej innej transformacji utworu lub przedmiotu objętego ochroną lub mechanizmu kontroli kopiowania, które spełniają cel ochronny.

4. Bez względu na ochronę prawną przewidzianą w ust. 1, w przypadku braku środków dobrowolnych podjętych przez podmioty praw autorskich włączając porozumienia pomiędzy podmiotami praw autorskich i innymi stronami, Państwa Członkowskie podejmą właściwe środki w celu zapewnienia, że beneficjenci wyjątków lub ograniczeń przewidzianych w prawie krajowym zgodnie z art. 5 ust. 2 lit. a), c), d) i e) oraz w ust. 3 lit. a), b) lub e) będą mogli korzystać z wyjątków lub ograniczeń w stopniu koniecznym do skorzystania z nich, jeżeli beneficjent ma legalny dostęp do chronionego utworu lub przedmiotu objętego ochroną.

Państwo Członkowskie może także podjąć tego rodzaju środki w stosunku do beneficjenta wyjątku lub ograniczenia przewidzianego zgodnie z art. 5 ust. 2 lit. b), o ile podmioty praw autorskich umożliwiły już zwielokrotnianie utworów do użytku prywatnego w zakresie niezbędnym do skorzystania z danego wyjątku lub ograniczenia oraz zgodnie z postanowieniami art. 5 ust. 2 lit. b) i ust. 5, nieprzeszkadzając właścicielom praw autorskich w podjęciu odpowiednich środków dotyczących liczby zwielokrotnień zgodnie z tymi przepisami.

Środki technologiczne stosowane dobrowolnie przez podmioty praw autorskich, łącznie ze środkami stosowanymi w celu realizacji dobrowolnych porozumień i środki technologiczne stosowane przez Państwa Członkowskie w celu realizacji podjętych środków, objęte są ochroną prawną przewidzianą w ust. 1.

Przepisy akapitu pierwszego i drugiego nie mają zastosowania do utworów lub innych przedmiotów objętych ochroną podanych do publicznej wiadomości na warunkach ustalonych w drodze umowy w taki sposób, że osoby postronne mają dostęp do nich w wybranym przez siebie miejscu i czasie.

Jeżeli niniejszy artykuł jest stosowany w związku z dyrektywami 92/100/EWG i 96/9/WE, niniejszy ustęp stosuje się *mutatis mutandis*.

Artykuł 7

Obowiązki dotyczące informacji o zarządzaniu prawami

1. Państwa Członkowskie przewidują stosowną ochronę prawną przed osobami, które świadomie bez zezwolenia podjęły jedno z następujących działań:

- a) usunięcie lub zmianę informacji elektronicznej o zarządzaniu prawami ;
- b) rozpowszechnianie, przywozu w celu rozpowszechniania, nadawania, udostępniania lub podawania do publicznej wiadomości utworów lub innych przedmiotów chronionych, objętych zakresem niniejszej dyrektywy lub rozdziału III dyrektywy 96/9/WE, z których elektroniczne informacje o zarządzaniu prawami zostały bez zezwolenia usunięte lub zmienione.

jeśli taka osoba wie lub ma uzasadnione podstawy, by wiedzieć, że poprzez to powoduje, umożliwiaj, ułatwia lub ukrywa naruszenie jakiegokolwiek prawa autorskich lub praw pokrewnych prawu autorskiemu lub naruszenie prawa *sui generis* przewidzianego w rozdziale III dyrektywy 96/9/WE. .

2. Do celów niniejszej dyrektywy przez wyrażenie „informacje o zarządzaniu prawami” rozumie się informacje przewidziane przez podmioty praw autorskich pozwalające na identyfikację utworów lub innych przedmiotów objętych ochroną określonych w niniejszej dyrektywie lub objęte prawem *sui generis* przewidzianym w rozdziale III dyrektywy 96/9/WE, identyfikujące autora lub każdy inny podmiot praw autorskich, lub informacje o warunkach i sposobach korzystania z utworu lub innych przedmiotów objętych ochroną, jak również liczby lub kody, poprzez które takie informacje są wyrażane.

Akapit pierwszy stosuje się, jeżeli którakolwiek z tych informacji jest dołączona do kopii lub występuje w powiązaniu z publicznym udostępnieniem utworu lub innego przedmiotu objętego ochroną określonego w niniejszej dyrektywie lub objętego prawem *sui generis* przewidzianym w rozdziale III dyrektywy 96/9/WE.

ROZDZIAŁ IV

PRZEPISY WSPÓLNE

Artykuł 8

Sankcje i środki naprawcze

1. Państwa Członkowskie przewidują stosowne sankcje i środki naprawcze w przypadku naruszenia praw i obowiązków wymienionych w niniejszej dyrektywie i podejmują wszelkie niezbędne środki w celu zapewnienia ich realizacji. Sankcje te muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające.

2. Każde Państwo Członkowskie podejmuje niezbędne środki w celu zapewnienia, aby podmiot praw autorskich, którego interesy zostaną naruszone przez czynności dokonane na jego terytorium, mógł wytoczyć powództwo o odszkodowanie i/lub wnioskować o wydanie nakazu i w miarę potrzeby, domagać się przepadku naruszonych dóbr, jak również urządzeń, produktów lub części składowych określonych w art. 6 ust. 2.

3. Państwa Członkowskie zapewnią, aby podmioty praw autorskich mogły wnioskować o wydanie nakazu przeciwko pośrednikom, których usługi są wykorzystywane przez stronę trzecią w celu naruszenia praw autorskich lub pokrewnych.

Artykuł 9

Dalsze stosowanie innych przepisów prawnych

Niniejsza dyrektywa nie narusza przepisów dotyczących w szczególności, patentów, znaków towarowych, prawa do wzorów przemysłowych, wzorów użytkowych, topografii półprzewodników, czcionek drukarskich, dostępu warunkowego, dostępu drogą kablową do usług radiowych i telewizyjnych, ochrony narodowych skarbów kultury, wymagań prawnych w zakresie egzemplarza obowiązkowego, prawa o praktykach ograniczających i nieuczciwej konkurencji, tajemnic handlowych, bezpieczeństwa, poufności, ochrony danych i prywatności, dostępu do dokumentów publicznych i prawa o zobowiązaniach umownych.

Artykuł 10

Tymczasowe zastosowanie

1. Przepisy niniejszej dyrektywy znajdują zastosowanie do wszystkich utworów i innych przedmiotów objętych ochroną określonych w niniejszej dyrektywie i które w dniu 22 grudnia 2002 r. są chronione przez ustawodawstwa Państw Członkowskich w dziedzinie praw autorskich i pokrewnych lub, które spełniają kryteria ochrony w rozumieniu niniejszej dyrektywy lub przepisów określonych w art. 1 ust. 2.
2. Niniejszą dyrektywę stosuje się bez uszczerbku dla czynów dokonanych i praw uzyskanych przed dniem 22 grudnia 2002 r.

Artykuł 11

Dostosowania techniczne

1. W dyrektywie 92/100/EWG wprowadza się następujące zmiany:
 - a) skreśla się art. 7;
 - b) art. 10 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Ograniczenia mogą być zastosowane jedynie w niektórych szczególnych przypadkach, które nie szkodzą normalnemu wykorzystaniu przedmiotu objętego ochroną ani nie naruszają uzasadnionych interesów podmiotu prawa”.

2. Art. 3 ust. 2 dyrektywy 93/98/EWG otrzymuje brzmienie:

2. Prawa producentów fonogramów wygasają po upływie pięćdziesięciu lat od momentu utrwalenia. Jeżeli w tym terminie fonogram został prawnie opublikowany, dane prawa wygasają po pięćdziesięciu latach od dnia pierwszej prawnie dokonanej publikacji. W przypadku braku prawnie dokonanej publikacji w okresie określonym w zdaniu pierwszym oraz jeżeli fonogram został prawnie publicznie udostępniony w tym terminie, dane prawa wygasają po upływie pięćdziesięciu lat od dnia pierwszego dokonanego zgodnie z prawem publicznego udostępnienia utworu.

Jednakże prawa producentów fonogramów przez wygaśnięcie czasu trwania ochrony, która im przysługiwała na mocy niniejszego ustępu, w jego wersji sprzed zmiany wprowadzonej dyrektywę 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym^{*}, nie podlegają ochronie w dniu 22 grudnia 2002 r., ustęp ten nie spowoduje, że te prawa na nowo będą chronione.

^{*} Dz.U. nr L 167 z 22.06.2001, str. 10.”

Artykuł 12

Przepisy końcowe

1. Najpóźniej do dnia 22 grudnia 2004 r., a następnie co trzy lata, Komisja przekazuje Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komitetowi Ekonomiczno - Społecznemu

sprawozdanie w sprawie stosowania niniejszej dyrektywy, w którym, między innymi, na podstawie szczegółowych informacji dostarczonych przez Państwa Członkowskie, bada w szczególności stosowanie art. 5, 6 i 8 w świetle rozwoju rynku technologii cyfrowej. W przypadku art. 6 Komisja bada w szczególności, czy zapewnia on wystarczający poziom ochrony i czy zastosowanie skutecznych środków technologicznych nie wywiera szkodliwych skutków na prawnie dozwolonych działaniach. Komisja przedstawi, jeżeli będzie to konieczne, w szczególności w celu zapewnienia funkcjonowania rynku wewnętrznego określonego w art. 14 Traktatu, odpowiednie propozycje zmian w odniesieniu do niniejszej dyrektywy.

2. Ochrona praw pokrewnych prawu autorskiemu w rozumieniu niniejszej dyrektywy pozostawia ochronę prawa autorskiego nienaruszoną i nie szkodzi mu w żaden sposób.

3. Ustanawia się Komitet Kontaktowy. W jego skład wchodzi przedstawiciele właściwych władz Państw Członkowskich. Przewodniczy mu przedstawiciel Komisji i zbiera się albo z jego inicjatywy przewodniczącego albo na wniosek delegacji jednego z Państw Członkowskich.

4. Do zadań Komitetu będzie należało:

- a) badanie wpływu niniejszej dyrektywy na funkcjonowanie rynku wewnętrznego i sygnalizowanie ewentualnych problemów;
- b) organizowanie konsultacji co do kwestii wynikających ze stosowania niniejszej dyrektywy;
- c) ułatwianie wymiany informacji w sprawie stosownych zmianach zachodzących w ustawodawstwie i orzecznictwie, jak również dotyczących rozwoju gospodarczego, społecznego, kulturalnego i technologicznego;
- d) działanie w charakterze forum oceny rynku technologii cyfrowej dotyczącej utworów i innych przedmiotów, łącznie z prywatnym kopiowaniem i używaniem środków technologicznych.

Artykuł 13

Wykonanie

1. Państwa Członkowskie wprowadzą w życie, najpóźniej do dnia 22 grudnia 2002 r. przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do spełnienia wymagań niniejszej dyrektywy. Niezwłocznie powiadomią o tym Komisję.

W przypadku wprowadzenia w życie przez Państwa Członkowskie tych środków, powinny one zawierać odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie to powinno towarzyszyć ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez Państwa Członkowskie.

2. Państwa Członkowskie prześlą Komisji tekst przepisów prawa krajowego przyjętego w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 14

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie z dniem jej opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*.

Artykuł 15

Odbiorcy

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 22 maja 2001 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

N. FONTAINE

Przewodnicząca

W imieniu Rady

M. WINBERG

Przewodniczący

DYREKTYWA RADY NR 93/83/EWG

z dnia 27 września 1993 r.

w sprawie koordynacji niektórych zasad dotyczących prawa autorskiego oraz praw pokrewnych stosowanych w odniesieniu do przekazu satelitarnego oraz retransmisji drogą kablową

RADA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą, w szczególności jego art. 57 ust. 2 i art. 66,

uwzględniając wniosek Komisji¹,

we współpracy z Parlamentem Europejskim²,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno - Społecznego³,

a także mając na uwadze, co następuje:

- 1) cele Wspólnoty ustanowione w Traktacie obejmują ustanawianie coraz silniejszych związków między narodami Europy, sprzyjanie bliższym stosunkom między Państwami Członkowskimi należącymi do Wspólnoty oraz zapewnienie im postępu gospodarczego i społecznego, poprzez podejmowanie wspólnych działań mających na celu usunięcie barier dzielących Europę;
- 2) w tym celu, Traktat przewiduje ustanowienie wspólnego rynku oraz obszaru bez granic wewnętrznych; środki służące do osiągnięcia tego celu obejmują zniesienie przeszkód dla swobodnego przepływu usług oraz ustanowienie systemu zapewniającego warunki niezakłóconej konkurencji w ramach wspólnego rynku; w tym celu, Rada może przyjmować dyrektywy w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich, dotyczących podejmowania i wykonywania działalności prowadzonej na własny rachunek;
- 3) programy transmitowane przez granice wewnątrz Wspólnoty, w szczególności nadawane drogą satelitarną lub kablową, stanowią jeden z najważniejszych sposobów realizacji tych celów Wspólnoty, mających równocześnie charakter polityczny, gospodarczy, społeczny, kulturalny i prawny;
- 4) Rada przyjęła już dyrektywę 89/552/EWG z dnia 3 października 1989 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich, dotyczących prowadzenia działalności w zakresie nadawania

¹ Dz.U. nr C 255 z 1.10.1991, str. 3 oraz Dz.U. nr C 25 z 28.01.1993, str. 43.

² Dz.U. nr 305 z 23.11.1992, str. 129 oraz Dz.U. nr C 255 z 20.09.1993.

³ Dz.U. nr C 98 z 21.04.1992, str. 44.

programów telewizyjnych⁴, która ustanawia system w zakresie promocji retransmisji i produkcji europejskich programów telewizyjnych oraz w zakresie reklamy, sponsorowania, ochrony nieletnich i prawa do repliki;

- 5) osiągnięcie tych celów w odniesieniu do transgranicznego przekazu satelitarnego i retransmisji drogą kablową programów z innych Państw Członkowskich, jest nadal zablokowane przez szereg różnic w przepisach krajowych w zakresie prawa autorskiego oraz w pewnym stopniu niepewnością prawną; oznacza to, że posiadaczom praw zagraża sytuacja, w której ich utwory mogą być wykorzystywane bez wypłaty wynagrodzenia, a indywidualni posiadacze wyłącznych praw w różnych Państwach Członkowskich mogą blokować korzystanie z posiadanych przez nich praw; niepewność prawną stanowi przede wszystkim bezpośrednią przeszkodę dla swobodnego obrotu programów we Wspólnocie;
- 6) do celów praw autorskich, wprowadzono obecnie zróżnicowanie między publicznym przekazem za pośrednictwem satelity bezpośredniego i satelity telekomunikacyjnego; ponieważ odbiór indywidualny możliwy jest przy obu typach przekazu satelitarnego i jest powszechnie stosowany, nie ma żadnego uzasadnienia dla takiego zróżnicowanego traktowania prawnego;
- 7) swobodne nadawanie programów jest ponadto hamowane wskutek obecnej niepewności / niejasności prawnej, czy przekaz drogą satelitarną, którego sygnały mogą być odbierane bezpośrednio, dotyczy jedynie praw w kraju nadawania, czy też praw we wszystkich krajach odbioru łącznie; ponieważ do celów praw autorskich, satelity telekomunikacyjne i satelity bezpośrednie podlegają jednakowemu traktowaniu, niepewność prawną dotyczy prawie wszystkich programów nadawanych drogą satelitarną we Wspólnocie;
- 8) ponadto, pewność prawną, która stanowi wstępny warunek swobodnego przepływu przekazów we Wspólnocie, nie występuje w przypadku, gdy włączanie programów do sieci kablowych i ich retransmisji ma zasięg przekraczający granice;
- 9) rozwój umownego nabywania praw przez uzyskanie zezwolenia, już w chwili obecnej przyczynia się w znaczny sposób do tworzenia planowanego europejskiego obszaru audiowizualnego; należy zapewnić kontynuację takich przepisów umownych, a ich prawidłowe zastosowanie w praktyce należy w miarę możliwości promować;
- 10) zwłaszcza operatorzy sieci kablowych nie mogą w obecnej chwili mieć pewności, czy faktycznie nabyli wszystkie prawa objęte takim przepisem;
- 11) ostatecznie, nie wszystkie strony w poszczególnych Państwach Członkowskich są w równej mierze związane zobowiązaniami, które uniemożliwiają im odmowę podjęcia lub zerwanie, bez uzasadnionych przyczyn, rozmów w sprawie nabycia praw niezbędnych w celu retransmisji w sieci kablowej;
- 12) w związku z powyższym, zachodzi konieczność uzupełnienia w odniesieniu do prawa autorskiego, ram prawnych dla utworzenia jednego obszaru audiowizualnego, ustanowionych w dyrektywie 89/552/EWG;

⁴ Dz.U. nr L 298 z 17.10.1989, str. 23.

- 13) w związku z tym, należy zlikwidować istniejące w Państwach Członkowskich zróżnicowanie w zakresie traktowania transmisji programów za pośrednictwem satelity telekomunikacyjnego, w związku z czym kluczowe staje się rozróżnienie czy utwory i inne przedmioty objęte ochroną są publicznie nadawane; zapewni to także równe traktowanie nadawców programów transgranicznych, niezależnie od tego, czy używają satelity przekazu bezpośredniego, czy satelity telekomunikacyjnego;
- 14) niepewność prawną dotyczącą nabywania praw, która utrudnia transgraniczny przekaz satelitarny, można zlikwidować przez zdefiniowanie na poziomie wspólnotowym pojęcia publicznego przekazu satelitarnego; definicja taka powinna jednocześnie określać miejsce przekazu; definicja taka jest niezbędna w celu uniknięcia jednoczesnego stosowania kilku ustawodawstw krajowych w odniesieniu do jednego przekazu; publiczny przekaz satelitarny ma miejsce wyłącznie wtedy i w tym Państwie Członkowskim, w którym organizacja radiowa i telewizyjna kontroluje i odpowiada za sygnały będące nośnikami programu, w postaci zamkniętego łańcucha transmisyjnego, skierowanego do satelity i z powrotem na Ziemię; zwykłych procedur technicznych dotyczących sygnałów będących nośnikami programu nie należy uważać za przerwy w łańcuchu transmisyjnym;
- 15) umowne nabycie wyłącznych praw do nadań programów musi być zgodne z każdym ustawodawstwem dotyczącym praw autorskich i praw pokrewnych w Państwie Członkowskim, w którym ma miejsce publiczny przekaz satelitarny;
- 16) zasada swobodnego zawierania umów, na której opiera się niniejsza dyrektywa, umożliwi dalsze ograniczenie korzystania z tych praw, w szczególności w zakresie dotyczącym niektórych technicznych środków transmisji lub niektórych wersji językowych;
- 17) wskazane jest, aby strony, przy uzgadnianiu wysokości wynagrodzenia za nabyte prawa, uwzględniały wszystkie aspekty nadania, takie jak faktyczna i potencjalna liczba odbiorców oraz wersja językowa;
- 18) stosowanie zasady kraju pochodzenia, zawartej w niniejszej dyrektywie, może nastęrczać problemów w odniesieniu do istniejących umów; niniejsza dyrektywa powinna przewidywać okres pięciu lat na dostosowanie, w miarę potrzeb, istniejących umów w świetle niniejszej dyrektywy; w związku z tym, wyżej wymienionej zasady kraju pochodzenia nie należy stosować do istniejących umów, które wygasają przed dniem 1 stycznia 2000 r.; w przypadku, gdy do tego dnia, strony będą miały swój interes w umowie, uprawnione one są do renegeacji jej warunków;
- 19) istniejące umowy międzynarodowe w sprawie koprodukcji należy interpretować w świetle celu gospodarczego oraz zakresu umowy, jaki strony miały na uwadze w chwili jej podpisania; w dotychczasowych umowach międzynarodowych w sprawie koprodukcji często brakowało wyraźnego i szczególnego określenia formy wykorzystania publicznego przekazu satelitarnego w rozumieniu niniejszej dyrektywy; filozofią leżącą u podstaw wielu istniejących umów międzynarodowych w sprawie koprodukcji jest koncepcja, według której prawa do koprodukcji są wykonywane przez każdego koproducent oddzielnie i niezależnie, przez podzielenie prawa do korzystania między koproducentów wzdłuż linii terytorialnych; ogólnie rzecz biorąc, w przypadku, gdy publiczny przekaz satelitarny, na który zezwolenie wydał jeden z koproducentów

mógłby naruszyć wartość praw do korzystania innego koproducenta, istniejąca umowa byłaby interpretowana w ten sposób, że ten drugi koproducent musi wydać zezwolenie na publiczny przekaz satelitarny; wyłączne prawa do wersji językowej drugiego koproducenta zostaną naruszone, jeżeli wersja lub wersje językowe przekazu publicznego, łącznie z wersjami dubbingowymi lub z napisami, odpowiada językowi albo językom powszechnie rozumianym na terytorium przydzielonym drugiemu koproducentowi na mocy umowy; pojęcie wyłączności powinno być rozumiane w szerszym znaczeniu, gdzie publiczny przekaz satelitarny dotyczy utworu składającego się głównie z obrazów oraz pozbawionego wszelkich dialogów czy napisów; wyraźnej reguły wymagają również przypadki, gdy umowa międzynarodowa w sprawie koprodukcji nie reguluje jasno kwestii podziału praw w szczególnym przypadku publicznego przekazu satelitarnego w rozumieniu niniejszej dyrektywy;

- 20) publiczne przekazy satelitarne z państw nieczłonkowskich będzie uznawany, na określonych warunkach, za przekaz pojawiający się w jednym z Państw Członkowskich Wspólnoty;
- 21) niezbędne jest zapewnienie, że ochrona autorów, artystów wykonawców, producentów fonogramów i organizacji radiowych i telewizyjnych jest przyznana we wszystkich Państwach Członkowskich oraz, że nie jest przedmiotem ustawowego systemu licencji; tylko w ten sposób można uniknąć naruszenia konkurencji z powodu różnic w poziomie ochrony w ramach wspólnego rynku;
- 22) pojawienie się nowych technologii może mieć wpływ na jakość i ilość wykorzystania utworów i innych przedmiotów objętych ochroną;
- 23) w świetle tych wydarzeń, należy mieć nieustannie na uwadze poziom ochrony udzielanej na mocy niniejszej dyrektywy wszystkim podmiotom praw autorskich, w dziedzinach objętych zakresem niniejszej dyrektywy;
- 24) harmonizacja ustawodawstwa przewidziana w niniejszej dyrektywie, pociąga za sobą harmonizację przepisów zapewniających wysoki poziom ochrony autorów, artystów wykonawców, producentów fonogramów oraz organizacji radiowych i telewizyjnych; harmonizacja ta nie może dopuścić do sytuacji, w której organizacje radiowe i telewizyjne korzystałyby z różnic w poziomie ochrony poprzez przenoszenia miejsc swojej działalności, ze szkodą dla produkcji audiowizualnych;
- 25) do celów publicznego przekazu satelitarnego, ochronę przewidzianą w odniesieniu do praw pokrewnych należy dostosować do ochrony określonej w dyrektywie 92/100/EWG z dnia 19 listopada 1992 r. w sprawie prawa najmu i użyczenia oraz niektórych praw pokrewnych w dziedzinie własności intelektualnej⁵; w szczególności, zapewni to, że artyści wykonawcy oraz producenci fonogramów mają zagwarantowane stosowne wynagrodzenie za satelitarny ich przedstawień lub fonogramów;
- 26) przepisy art. 4 nie uniemożliwiają Państw Członkowskim rozszerzenia domniemania określonego w art. 2 ust. 5 dyrektywy 92/100/EWG na prawa wyłączne określone w art. 4; ponadto, przepisy art. 4 nie pozbawiają Państw Członkowskich możliwości wprowadzenia wzruszalnego domniemania wydania zezwolenia na korzystania, w odniesieniu do wyłącznych praw wykonawców określonych w tym artykule, w zakresie,

⁵ Dz.U. nr L 346 z 27.11.1992, str. 61.

w jakim domniemaniu takie jest zgodne z Międzynarodową Konwencją o ochronie wykonawców, producentów fonogramów i organizacji nadawczych;

- 27) retransmisja drogą kablową programów z innych Państw Członkowskich stanowi działanie podlegające prawu autorskiemu oraz, w zależności od przypadku, prawom pokrewnym; w związku z tym, operator sieci kablowej musi uzyskać zezwolenie wszystkich posiadaczy praw, w odniesieniu do wszystkich części retransmitowanego programu; zgodnie z niniejszą dyrektywą, zezwolenia takie wydawane są na podstawie umów, chyba że przewidziany jest tymczasowy wyjątek, w przypadku istniejących ustawowych systemów licencji;
- 28) w celu zapewnienia, aby prawidłowe działanie umownych przepisów nie było poddawane w wątpliwość przez osoby z zewnątrz będące posiadaczami praw do poszczególnych części programu, w stopniu, w jakim wymaga tego specyfika retransmisji drogą kablową, należy zapewnić wyłącznie zbiorową formę realizacji prawa do wydawania zezwoleń, poprzez organizację zbiorowego zarządzania prawami autorskimi; prawo do wydawania zezwoleń pozostaje w mocy, a regulacji podlega tylko sposób jego realizacji, przez co prawo do wydawania zezwoleń na retransmisję drogą kablową może być nadal przyznawane; niniejsza dyrektywa nie wpływa na wykonanie autorskich praw osobistych;
- 29) wyjątek przewidziany w art. 10 nie ogranicza możliwości przeniesienia praw przez ich posiadaczy na organizację zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i zapewnienia sobie w ten sposób bezpośredniego udziału w wynagrodzeniach wypłacanych przez operatora kablowego za retransmisję drogą kablową;
- 30) przepisy umowne dotyczące zezwoleń na należy wspierać za pomocą dodatkowych środków; strona, która dąży do zawarcia umowy ogólnej, powinna zostać zobowiązana do przedstawienia zbiorowych propozycji dotyczących umowy; ponadto, każda strona umowy powinna mieć w każdej chwili możliwość wezwania do pomocy bezstronnych mediatorów, których zadaniem jest pomoc w negocjacjach i którzy mogą przedstawiać wnioski; wszelkie takie propozycje lub zastrzeżenia do nich przedstawia się danym stronom zgodnie z obowiązującymi zasadami doręczania dokumentów prawnych, zawartymi w szczególności w istniejących konwencjach międzynarodowych; ostatecznie, niezbędne jest zapewnienie, aby negocjacje nie były bezzasadnie blokowane oraz, aby nie dochodziło do nieuzasadnionego utrudniania udziału w tych negocjacjach indywidualnym posiadaczom praw; żaden z tych środków sprzyjających nabywaniu praw nie podważa umownego charakteru nabywania praw do retransmisji drogą kablową;
- 31) w okresie przejściowym należy zezwolić Państwom Członkowskim na utrzymanie istniejących organów właściwych na terytoriach tych państw do rozstrzygnięcia spraw, w których prawo do publicznej retransmisji drogą kablową spotkało się z nieuzasadnioną odmową lub zostało zaoferowane przez organizację radiową i telewizyjną na nieuzasadnionych warunkach; zakłada się, że danym stronom powinno być zagwarantowane prawo do wysłuchania przez organ, a istnienie takiego organu nie przeszkadza danym stronom, w normalnym dostępie do sądów;
- 32) jednakże, zasady wspólnotowe nie muszą odnosić się do tych wszystkich kwestii, których skutki, ewentualnie z niewielkimi wyjątkami w sferze handlowej, są

odczuwalne tylko w granicach jednego Państwa Członkowskiego;

- 33) należy ustanowić minimalne reguły w celu ustanowienia i zagwarantowania swobodnego i niezakłóconego transgranicznego przekazu drogą satelitarną oraz równoczesnej, niezmienionej retransmisji drogą kablową programów nadawanych z innych Państw Członkowskich w szczególności na podstawie umowy;
- 34) niniejsza dyrektywa nie narusza dalszej harmonizacji w dziedzinie prawa autorskiego oraz praw pokrewnych, jak również zbiorowego zarządzania takimi prawami; możliwość regulowania działalności organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi przez Państwa Członkowskie nie narusza swobody umownego negocjowania praw, przewidzianej w niniejszej dyrektywie, zakładając, że negocjacje takie są prowadzone w ramach ogólnych lub szczegółowych przepisów krajowych w odniesieniu do prawa konkurencji lub zapobiegania nadużywaniu pozycji monopolistycznej;
- 35) w związku z powyższym, Państwa Członkowskie powinny uzupełnić przepisy ogólne niezbędne do osiągnięcia celów niniejszej dyrektywy, przez podjęcie środków ustawodawczych i administracyjnych w ramach prawa krajowego / przepisów prawa krajowego, z zastrzeżeniem, że nie pozostają one w sprzeczności z celami niniejszej dyrektywy oraz są zgodne z prawem wspólnotowym;
- 36) niniejsza dyrektywa nie wpływa na stosowanie zasad konkurencji, zgodnie z art. 85 i 86 Traktatu,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

ROZDZIAŁ I

DEFINICJE

Artykuł 1

Definicje

1. Do celów niniejszej dyrektywy, „satelita” oznacza satelitę działającego na pasmach częstotliwości, które na mocy prawa telekomunikacyjnego zastrzeżone są dla wysłania sygnałów do odbioru publicznego lub dla zamkniętych połączeń między dwiema stacjami. Niemniej jednak, w drugim przypadku, warunki indywidualnego odbioru sygnałów muszą być porównywalne z warunkami mającymi zastosowanie w pierwszym przypadku.
2. a) Do celów niniejszej dyrektywy, „publiczny przekaz satelitarny” oznacza działanie, w wyniku którego sygnały będące nośnikami programu przeznaczonego do odbioru publicznego, pod kontrolą organizacji radiowej i telewizyjnej i na jej odpowiedzialność, wprowadzane są do zamkniętego łańcucha przekazu, prowadzącego do satelity i z powrotem na Ziemię.
- b) satelitarny przekaz publiczny pojawia się wyłącznie w Państwie Członkowskim, w którym sygnały będące nośnikami programu są wprowadzane pod kontrolą organizacji radiowej i telewizyjnej i na jej odpowiedzialność, do zamkniętego

łańcucha przekazu, prowadzącego do satelity i z powrotem na Ziemię.

- c) W przypadku kodowanych sygnałów będących nośnikami programu, publiczny przekaz satelitarny następuje pod warunkiem publicznego udostępnienia przez organizację radiową i telewizyjną lub za jej zgodą środków dekodowania.
- d) W przypadku, gdy publiczny przekaz satelitarny następuje w państwie nienależącym do Wspólnoty, które nie zapewnia poziomu ochrony przewidzianego na mocy rozdziału II,
 - (i) jeżeli sygnały będące nośnikami programu przekazywane są do satelity przez naziemną stację nadawczą znajdującą się w jednym z Państw Członkowskich, przyjmuje się, że publiczny przekaz satelitarny nastąpił w tym Państwie Członkowskim, a prawa przewidziane na mocy rozdziału II przysługują osobie obsługującej naziemną stację nadawczą; lub
 - (ii) jeżeli nie jest używana żadna naziemna stacja nadawcza znajdującą się w jednym z Państw Członkowskich, lecz publiczny przekaz satelitarny nastąpił na zlecenie organizacji radiowej i telewizyjnej mającej siedzibę w jednym z Państw Członkowskich, przyjmuje się, że przekaz nastąpił w Państwie Członkowskim, w którym organizacja radiowa i telewizyjna posiada swoje główne przedsiębiorstwo we Wspólnocie, a prawa przewidziane na mocy rozdziału II przysługują organizacji radiowej i telewizyjnej..

3. Do celów niniejszej dyrektywy, „retransmisja drogą kablową” oznacza równoczesną, niezmienną i pełną transmisję programów radiowych lub telewizyjnych z innego Państwa Członkowskiego, drogą przewodową lub bezprzewodową, w tym satelitarną, retransmitowanych w systemie kablowym lub mikrofalowym do odbioru publicznego.

4. Do celów niniejszej dyrektywy, „organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi”, oznacza każdą organizację, której jedynym celem lub jednym z głównych celów jest zarządzanie i administrowanie prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi.

5. Do celów niniejszej dyrektywy, główny reżyser utworu filmowego lub utworu audiowizualnego uważany jest za jego twórcę lub jednego z twórców. Państwa Członkowskie mogą przewidzieć, że inne osoby traktowane będą jako współautorzy utworu.

ROZDZIAŁ II

NADAWANIE PROGRAMÓW DROGĄ SATELITARNĄ

Artykuł 2

Prawo do nadań programów

Z zastrzeżeniem przepisów określonych w niniejszym rozdziale, Państwa Członkowskie ustanawiają na rzecz autora wyłączne prawo do wydawania zezwoleń na publiczny przekaz satelitarny utworów chronionych prawem autorskim.

Artykuł 3

Nabycie praw do nadań utworów

1. Państwa Członkowskie zobowiązane są zapewnić, aby uzyskanie zezwolenia określonego w art. 2 możliwe było wyłącznie w drodze umowy.
2. Państwo Członkowskie może postanowić, że umowa zbiorowa między organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i organizacją radiową i telewizyjną, dotycząca danej kategorii utworów, może zostać rozszerzona na podmioty praw autorskich tej samej kategorii, a niereprezentowanych przez organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi z zastrzeżeniem, że:
 - równocześnie z publicznym przekazem satelitarnym, ten sam nadawca dokona transmisji przez system naziemny, oraz
 - podmiot praw autorskich nieposiadający swojego przedstawiciela, może w każdej chwili wykluczyć rozszerzenie umowy zbiorowej na jego utwory oraz zbiorowe lub indywidualne korzystanie z jego praw.
3. Ust. 2 nie stosuje się do utworów filmowych, łącznie z utworami stworzonymi w sposób analogiczny do dzieł filmowych.
4. Jeżeli prawo Państwa Członkowskiego przewidują rozszerzenie umowy zbiorowej zgodnie z przepisami ust. 2, Państwo Członkowskie zobowiązane jest powiadomić Komisję, które organizacje radiowe i telewizyjne są uprawnione do korzystania z tego prawa. Komisja opublikuje taką informację w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich* (seria C).

Artykuł 4

Prawa artystów wykonawców, producentów fonogramów i organizacji radiowych i telewizyjnych

1. Do celów publicznego przekazu satelitarnego, prawa artystów wykonawców, producentów fonogramów oraz organizacji radiowych i telewizyjnych nadawców podlegają ochronie zgodnie z przepisami art. 6, 7, 8 i 10 dyrektywy 92/100/EWG.
2. Do celów ust. 1, „nadawanie drogą bezprzewodową” określone w dyrektywie 92/100/EWG, należy rozumieć jako obejmujące publiczny przekaz satelitarny.
3. W odniesieniu do korzystania z praw określonych w ust. 1, stosuje się art. 2 ust. 7 i art. 12 dyrektywy 92/100/EWG.

Artykuł 5

Stosunek między prawem autorskim i prawami pokrewnymi

Ochrona praw pokrewnych na mocy niniejszej dyrektywy, w żaden sposób nie narusza ani nie wpływa na ochronę praw autorskich.

Artykuł 6

Ochrona minimalna

1. Państwa Członkowskie mogą zapewnić posiadaczom praw pokrewnych ochronę o szerszym zasięgu, niż ta wymagana na mocy art. 8 dyrektywy 92/100/EWG.
2. W przypadku zastosowania ust. 1, Państwa Członkowskie zobowiązane są przestrzegać definicji zawartych w art. 1 ust. 1 i 2.

Artykuł 7

Przepisy przejściowe

1. W odniesieniu do terminowego stosowania praw określonych w art. 4 ust. 1 niniejszej dyrektywy, art. 13 ust. 1, 2, 6 i 7 dyrektywy 92/100/EWG. Art. 13 ust. 4 i 5 dyrektywy 92/100/EWG stosuje się *mutatis mutandis*.
2. Umowy dotyczące wykorzystania utworów i innych przedmiotów objętych ochroną, obowiązujące w dniu określonym w art. 14 ust. 1, podlegają przepisom art. 1 ust. 2 i art. 2 i 3 od dnia 1 stycznia 2000 r., jeżeli wygasają po tym terminie.
3. Jeżeli międzynarodowa umowa w sprawie koprodukcji zawarta przed datą określoną w art. 14 ust. 1 między koproducentem z jednego Państwa Członkowskiego a jednym lub kilkoma koproducentami z innych Państw Członkowskich lub państw trzecich, wyraźnie ustanawia system podziału praw do wykorzystania między koproducentów według obszarów geograficznych w odniesieniu do wszystkich środków przekazu publicznego, bez zróżnicowania między Porozumieniem mającym zastosowanie do publicznego przekazu satelitarnego a przepisami mającymi zastosowanie do pozostałych środków przekazu, a publiczny przekaz satelitarny koprodukcji naruszałaby wyłączność, w szczególności wyłączność językową jednego z koproducentów lub jego cesjonariusza na danym terytorium, zezwolenie na publiczny przekaz satelitarny przez jednego z koproducentów lub jego cesjonariusza uwarunkowane jest wcześniejszą zgodą posiadacza danego prawa wyłączności, niezależnie, czy jest nim koproducent czy cesjonariusz.

ROZDZIAŁ III

RETRANSMISJA DROGĄ KABLOWĄ

Artykuł 8

Prawo do retransmisji drogą kablową

1. Państwa Członkowskie zobowiązane są zapewnić, aby w przypadku retransmisji programów z innych Państw Członkowskich drogą kablową na ich terytorium, przestrzegano obowiązujących praw autorskich i praw pokrewnych, oraz aby transmisja miała miejsce na podstawie indywidualnych lub zbiorowych przepisów umownych między właścicielami praw autorskich, posiadaczami praw pokrewnych i operatorami kablowymi.
2. Pomimo przepisów ust. 1, Państwa Członkowskie mogą utrzymać do dnia 31 grudnia 1997 r. ustawowe systemy licencji, które obowiązują lub są wyraźnie przewidziane na mocy

prawa krajowego w dniu 31 lipca 1991 r.

Artykuł 9

Korzystanie z prawa retransmisji drogą kablową

1. Państwa Członkowskie zobowiązane są zapewnić, aby prawo przysługujące właścicielom i posiadaczom praw autorskich i praw pokrewnych, polegające na udzielaniu lub odmowie udzielenia operatorom kablowym zezwoleń na retransmisję drogą kablową, realizowane było wyłącznie za pośrednictwem organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi.

2. W przypadku, gdy podmiot praw autorskich nie przekazuje sprawy zarządzania swoimi prawami organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, organizacji, która zarządza prawami tej samej kategorii jest uważa się za uprawnioną do zarządzania prawami takiego podmiotu. Jeżeli dana kategoria praw podlega zarządzaniu przez więcej niż jedną organizację zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, podmiotowi praw autorskich przysługuje swoboda wyboru organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi uprawnionej do zarządzania jego prawami. Podmiot praw autorskich określony w niniejszym ustępie ma te same prawa i obowiązki wynikające z umowy między operatorem kablowym a organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, która zarządza jego prawami, co podmiot praw, który upoważnił daną organizację oraz może wysuwać roszczenia do tych praw w terminie ustalonym przez dane Państwo Członkowskie, nie krótszym jednak niż trzy lata od daty retransmisji drogą kablową, przedmiotem którego był jego utwór lub inne treści podlegające ochronie.

3. Państwo Członkowskie może postanowić, że w przypadku zezwolenia przez podmiot praw autorskich na wstępną transmisję utworu lub innego przedmiotu objętego ochroną na terytorium danego Państwa Członkowskiego, przyjmuje się, że wyraził on zgodę, aby jego prawa do retransmisji drogą kablową wykonywane były nie indywidualnie, lecz zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy.

Artykuł 10

Korzystanie przez organizację radiową i telewizyjną z prawa retransmisji drogą kablową

Państwa Członkowskie zobowiązane są zapewnić, aby art. 9 nie był stosowany do praw, z których organizacja radiowa i telewizyjna korzysta w odniesieniu do jej własnych transmisji, niezależnie od tego, czy dane prawa należą do tej organizacji, czy też zostały na nią przeniesione przez innego właściciela praw autorskich i/lub praw pokrewnych.

Artykuł 11

Mediatorzy

1. W przypadku, gdy nie zawarto umowy dotyczącej zezwolenia na retransmisję drogą kablową, Państwa Członkowskie zobowiązane są zapewnić, aby każda ze stron miała możliwość skorzystania z pomocy jednego lub kilku mediatorów.

2. Zadaniem mediatorów jest udzielenie pomocy w negocjacjach. Mogą oni też przedstawiać stronom wnioski.

3. Jeżeli żadna ze stron, w terminie trzech miesięcy od chwili przedłożenia propozycji określonej w ust. 2 nie zgłosi sprzeciwu, propozycję uważa się za przyjętą. Propozycje oraz wszelkie zastrzeżenia do nich są zgłaszane zainteresowanym stronom zgodnie z obowiązującymi zasadami przekazywania dokumentów prawnych.

4. Przy wyborze mediatorów należy upewnić się, że ich niezależność i bezstronność jest niekwestionowana.

Artykuł 12

Zapobieganie nadużywaniu pozycji w negocjacjach

1. Państwa Członkowskie zobowiązane są zapewnić poprzez stosowne przepisy prawa cywilnego i administracyjnego, w miarę potrzeb, aby strony przystąpiły do negocjacji dotyczących zezwoleń na retransmisję drogą kablową i aby prowadziły te negocjacje w dobrej wierze oraz aby bezzasadnie nie utrudniały ani nie uniemożliwiały tych negocjacji.

2. Jeżeli Państwo Członkowskie w dniu wymienionym w art. 14 ust. 1, dysponuje na swym terytorium organem właściwym do rozstrzygania w sprawach nieuzasadnionej odmowy udzielenia prawa do retransmisji programu drogą kablową lub zaoferowania tego prawa przez organizację radiową i telewizyjną na nieuzasadnionych warunkach dane Państwo Członkowskie może utrzymać taki organ.

3. Ust. 2 stosuje się dla okresu przejściowego ośmiu lat od daty określonej w art. 14 ust. 1.

ROZDZIAŁ IV

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 13

Zbiorowe zarządzanie prawami

Niniejsza dyrektywa nie narusza regulacji Państw Członkowskich w odniesieniu do działalności organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi.

Artykuł 14

Przepisy końcowe

1. Państwa Członkowskie wprowadzą w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne w celu wykonania niniejszej dyrektywy przed dniem 1 stycznia 1995 r. i niezwłocznie powiadomią o tym Komisję.

Środki przyjmowane przez Państwa Członkowskie muszą zawierać odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie będzie im towarzyszyć przy ich oficjalnej publikacji. Państwa Członkowskie ustanawiają sposoby sporządzania takiego odniesienia.

2. Państwa Członkowskie przekażą Komisji przepisy prawa krajowego przyjęte w zakresie objętym niniejszą dyrektywą.

3. Najpóźniej do dnia 1 stycznia 2000 r., Komisja przedłoży Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komitetowi Ekonomiczno - Społecznemu sprawozdanie w sprawie stosowania niniejszej dyrektywy oraz, w razie potrzeby, opracuje kolejne wnioski odnośnie do dostosowania niniejszej dyrektywy do zmian w sektorze radiowym i audiowizualnym.

Artykuł 15

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 27 września 1993 r.

W imieniu Rady

R. URBAIN

Przewodniczący

Zestawienie przepisów Dyrektywy 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego oraz Rady z dnia 22 maja 2001 roku w sprawie harmonizacji niektórych aspektów prawa autorskiego i praw pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym, których wdrożenie jest celem projektu ustawy dostosowawczej, i odpowiadających im przepisów prawa polskiego.

Przepis projektu ustawy	Przepis dyrektywy
Nie dotyczy	Art. 1
Nie dotyczy	Art. 2
Art. 1 pkt 1 lit. a (dotyczy art. 6 pkt 3)	Art. 3 ust. 1
Nie dotyczy	Art. 3 ust. 2
Nie dotyczy	Art. 3 ust. 3
Nie dotyczy	Art. 4 ust. 1
Nie dotyczy	Art. 4 ust. 2
Art. 1 pkt 1 lit. b (dotyczy art. 6 pkt 10)	Art. 6 ust. 3
Nie dotyczy	Art. 5 ust. 2 lit. a
Nie dotyczy	Art. 5 ust. 2 lit. c
Art. 1 pkt 5 (dotyczy art. 22)	Art. 5 ust. 2 lit. d
Nie dotyczy	Art. 5 ust. 2 lit. e
Art. 1 pkt 6 (dotyczy art. 23 ust. 2)	Art. 5 ust. 2 lit. b
Art. 1 pkt 7 (dotyczy art. 23 ¹)	Art. 5 ust. 1
Art. 1 pkt 8 (dotyczy art. 25 ust. 4)	Art. 5 ust. 3 lit. c
Art. 1 pkt 10 (dotyczy art. 28 pkt 3)	Art. 5 ust. 3 lit. n
Art. 1 pkt 12 (dotyczy art. 31)	Art. 5 ust. 3 lit. g
Art. 1 pkt 13 (dotyczy art. 33 ¹ - 33 ⁵)	Art. 5 ust. 3 lit. b Art. 5 ust. 3 lit. e Art. 5 ust. 3 lit. j Art. 5 ust. 3 lit. l Art. 5 ust. 3 lit. m
Art. 1 pkt 14 (dotyczy art. 34)	Art. 5 ust. 3 lit. a, c, d, f
Nie dotyczy	Art. 5 ust. 3 lit. i, k, h, o
Nie dotyczy	Art. 5 ust. 4 i 5
Art. 1 pkt 18 (dotyczy art. 6 pkt 11 i art. 79 ust. 4)	Art. 7
Art. 1 pkt 21 (dotyczy art. 118 ¹)	Art. 6 ust. 1 i 2
Nie dotyczy	Art. 6 ust. 4
Nie dotyczy	Art. 8
Nie dotyczy	Art. 9
Nie dotyczy	Art. 10
Nie dotyczy	Art. 11
Nie dotyczy	Art. 12
Nie dotyczy	Art. 13
Nie dotyczy	Art. 14
Nie dotyczy	Art. 15

LISTA PRZEKAZANYCH DOKUMENTÓW
DO

**PROJEKTU USTAWY
O
ZMIANIE USTAWY O PRAWIE AUTORSKIM I PRAWACH POKREWNYCH**

przyjętego przez Radę Ministrów
w dniu 23 grudnia 2003 r.

Obszar Negocjacyjny: „Prawo Spółek”

1.	Deklaracja dotycząca dostosowawczego charakteru projektu ustawy wraz z uzasadnieniem
2.	Projekt ustawy wraz z uzasadnieniem i projektami podstawowych aktów wykonawczych
3.	Zestawienie przepisów dostosowujących projektowanej ustawy z odpowiednimi przepisami Unii Europejskiej
4.	Opinia Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej o zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej wydana dnia 12 stycznia 2004 r.
5.	Tłumaczenie następujących aktów prawa Unii Europejskiej, w wersji papierowej i elektronicznej: <ul style="list-style-type: none">- Dyrektywy 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i praw pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym- Dyrektywy Rady 93/83/EWG z dnia 27 września 1993 r. w sprawie koordynacji niektórych zasad dotyczących prawa autorskiego oraz praw pokrewnych stosowanych w odniesieniu do przekazu satelitarnego oraz retransmisji drogą kablową